

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КРИВОРІЗЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Факультет іноземних мов
Кафедра англійської філології

«Допущено до захисту»

Завідувач кафедри

_____ Ірина Зоренко

Реєстраційний № _____

«___» _____ 20___ р.

«___» _____ 20___ р.

ФОРМУВАННЯ КЛЮЧОВИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ЗДОБУВАЧІВ
БАЗОВОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ В ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ
АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

Кваліфікаційна робота
студента групи АЗЛм-23
ступінь вищої освіти: магістр
спеціальності 014.02 Середня освіта
(Мова та зарубіжна література
(англійська))
Кисельова Владислава Аленовича

Керівник:
кандидат педагогічних наук, доцент
кафедри англійської філології
Зоренко Ірина Станіславівна

Оцінка:
Національна шкала _____
Шкала ECTS _____ Кількість балів _____

Голова ЕК _____
(підпис) (прізвище та ініціали)

Члени ЕК _____
(підпис) (прізвище та ініціали)

_____ (підпис) (прізвище та ініціали)

_____ (підпис) (прізвище та ініціали)

ЗАПЕВНЕННЯ

Я, Кисельов Владислав Аленович, розумію і підтримую політику Криворізького державного педагогічного університету з академічної доброчесності. Запевняю, що ця кваліфікаційна робота виконана самостійно, не містить академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації. Я не надавала і не одержувала недозволену допомогу під час підготовки цієї роботи. Використання ідей, результатів і текстів інших авторів мають покликання на відповідне джерело. Із чинним Положенням про запобігання та виявлення академічного плагіату в роботах здобувачів вищої освіти Криворізького державного педагогічного університету ознайомена. Чітко усвідомлюю, що в разі виявлення у кваліфікаційній роботі порушення академічної доброчесності робота не допускається до захисту або оцінюється незадовільно.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ КЛЮЧОВИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ЗДОБУВАЧІВ БАЗОВОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ.....	7
1.1. Компетентність як освітній феномен	7
1.2. Компетентнісний підхід як цільова орієнтація освітнього процесу на формування компетентностей.....	15
1.3. Використання новітніх технологій для формування ключових компетентностей у здобувачів освіти	28
Висновки до розділу 1.....	37
РОЗДІЛ 2. ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА ФОРМУВАННЯ КЛЮЧОВИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ЗДОБУВАЧІВ БАЗОВОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ	39
2.1. Особливості впровадження компетентнісного підходу у навчанні іноземних мов.....	39
2.2. Презентація методичних розробок конспектів уроків щодо формування ключових компетентностей у здобувачів освіти у процесі вивчення англійської мови (6 клас)	48
Висновки до розділу 2.....	62
ВИСНОВКИ.....	64
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ.....	66

ВСТУП

У зв'язку з глобалізацією, розвитком технологій і інтеграцією різних країн, вміння ефективно спілкуватися іноземною мовою, а також розвивати критичне мислення, креативність, комунікативні та інші навички стають необхідними для кожної людини.

Забезпечення високого рівня володіння англійською мовою вимагає не лише знання лексики та граматики, а й формування здатності застосовувати мову в реальних життєвих ситуаціях, розв'язувати проблеми, приймати рішення та співпрацювати в колективі. Таким чином, формування ключових компетентностей, серед яких комунікативна, соціальна, навчальна, та інші, є важливим аспектом сучасної освіти, зокрема під час опанування англійської мови.

Актуальність дослідження зумовлена необхідністю створення та впровадження методик, які сприятимуть не лише засвоєнню мовних знань, а й формуванню навичок, важливих для ефективного навчання та розвитку в сучасному суспільстві. Компетентнісноорієнтований підхід у навчанні іноземним мовам сприяє активному розвитку учнів, надаючи їм можливість самостійно мислити, діяти в межах культурної компетентності, а також вирішувати різноманітні завдання, що виникають у процесі навчання та життя.

Об'єктом дослідження є процес формування ключових компетентностей у здобувачів базової середньої освіти в контексті навчання англійської мови.

Предметом дослідження є підходи, що сприяють формуванню ключових компетентностей учнів в процесі вивчення англійської мови, а також вплив різних методичних стратегій на розвиток мовних та інших важливих компетентностей.

Метою дослідження є визначення ефективних методичних підходів для формування ключових компетентностей у здобувачів базової середньої освіти через навчання англійської мови, а також розробка рекомендацій щодо

впровадження цих підходів у практику навчання. Згідно з поставленою метою були визначені такі завдання:

- дослідити поняття «компетентність» у контексті сучасної освіти та її ключові компоненти та значення для розвитку здобувачів освіти;
- з'ясувати роль компетентнісного підходу в освіті сьогодення;
- проаналізувати використання інноваційних технологій (мобільні додатки, онлайн-платформи, інтерактивні методи) під час формування ключових компетентностей;
- вивчити специфіку впровадження компетентнісного підходу в навчання іноземним мовам;
- розробити методичну стратегію для впровадження компетентнісного підходу у навчання англійської мови для учнів 6 класу.

Для проведення дослідження застосовано такі **методи**:

теоретичні – аналіз наукових джерел і літератури, аналіз педагогічних концепцій і моделей, синтез;

емпіричні – спостереження, аналіз методичних розробок уроків.

Матеріалом дослідження слугували методичні розробки конспектів уроків, навчальні програми та плани, що стосуються формування ключових компетентностей у здобувачів базової середньої освіти, а також методи і стратегії викладання англійської мови.

Теоретико-методологічною основою кваліфікаційної роботи слугують вітчизняних та зарубіжних учених, що досліджують компетентнісно орієнтований підхід у освіті, зокрема, у навчанні іноземним мовам. Серед них варто виокремити роботи Дж. Брунело, Н. Чомскі, М. Шлотера, який досліджував питання компетентності в навчанні мови, зокрема акцентуючи увагу на значенні навчальних завдань та конструктивістських підходів у формуванні мовленнєвих компетентностей. Дж. Ріф, В. Швеч працював над розробкою методів, які зосереджуються на розвитку практичних навичок та критичного мислення через мовну діяльність, використовуючи міждисциплінарний підхід. П. Гріффін, Д. Ларсен-Фрімен, М. Симпіоні

зосереджувався на впливі інноваційних технологій на освітній процес та формування компетентностей учнів, зокрема через інтеграцію нових технологій у традиційне навчання.

Теоретична значущість дослідження зумовлена розробкою та вдосконаленням наукових підходів до впровадження компетентнісного підходу в освіті, зокрема у контексті вивчення іноземних мов.

Практична значущість дослідження передбачає застосування результатів роботи для вдосконалення методичної підготовки педагогів, розробки конкретних методичних рекомендацій та конспектів уроків, які сприятимуть ефективному формуванню компетентностей учнів у процесі вивчення англійської мови.

Апробація роботи. Результати кваліфікаційної роботи пройшли апробацію на 2-й Міжнародній науково-практичній конференції «Modern Perspectives on Global Scientific Solutions» (2–4 грудня 2024 р.), за результатами якої опубліковано тези на тему «Integration of innovative technologies into the English language learning process via competency-based approach».

Структура роботи. Кваліфікаційна робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків до кожного розділу, загальних висновків, списку використаних джерел. Загальний обсяг роботи складає 85 сторінок.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ КЛЮЧОВИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ЗДОБУВАЧІВ БАЗОВОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ

1.1. Компетентність як освітній феномен

Американський лінгвіст і філософ Н. Чомскі вважається одним із засновників терміну «компетентність», хоча його початкове застосування цього поняття було в галузі лінгвістики. Н. Чомскі здійснив радикальний відхід від тоді домінуючого біхевіоризму [13]. Згідно з його теорією, розвиток компетентностей здебільшого відбувається спонтанно через взаємодію з навколишнім середовищем. У більшості випадків компетентності формуються природним шляхом. Кожна людина володіє базовими компетентностями на певному рівні, однак рівень їхнього розвитку може суттєво відрізнятись залежно від індивідуальних особливостей. Якість, частота та інтенсивність взаємодії значною мірою визначають ефективність і застосовність конкретної компетентності. Її розвиток залежить від віку, адже молодий вік сприяє легшому формуванню компетентностей [14].

Відмінною рисою компетентності є її низька залежність від змісту порівняно з експертизою чи грамотністю, що робить компетентності більш універсальними та придатними до перенесення. Розвиток компетентності має інтенсивний характер. Таким чином, це не просто накопичення знань, а своєрідне «зміцнення». З точки зору психометрії, компетентність нагадує рідку інтелектуальність, розвиток якої досягає максимуму у віці від 14 до 18 років, після чого її вдосконалення стає складнішим [14]. Водночас варто зауважити, що формування ключових компетентностей – це довічний індивідуальний процес, який сприяє розвитку особистості [16].

Глобалізація, поширення інформаційних технологій і зростаюче безробіття ставлять перед суспільствами питання про адекватність сучасних освітніх систем у підготовці молоді до професійного та особистого життя. Освітні системи повинні забезпечувати більш цілісну та комплексну освіту, яка дозволить молоді ефективно застосовувати знання і навички в умовах змін та складних ситуацій.

Поняття компетентності та ключових компетентностей може розглядатися як «інструмент трансформації енциклопедичного підходу до навчання». Таким чином, можливо визначити два рівні компетентностей: цільові експертні компетентності та часткові експертні компетентності. Вони формулюються таким чином, щоб їх досягнення було можливо оцінити, причому кожна компетентність описується як здатність виконувати певну діяльність на заданому рівні. Вимоги до компетентностей базуються на реальних потребах професійного профілю, а їх досягнення повинно бути доступним для більшості учнів цільової групи [48].

Поняття компетентності залишається «розвивальним концептом», згідно з експертами Eurydice, тому не існує єдиного та точного визначення цього терміна. Це ускладнює методи оцінювання рівня досягнення компетентності учнів. Сучасні методи вимірювання освітніх результатів охоплюють знання, вміння чи ставлення, але не завжди справжні компетентності [48]. Попри це, оцінювання поступово стає більш досконалим. Наприклад, у межах проекту PISA «Знання та навички для життя» використовуються інструменти, які дозволяють оцінити не лише знання та вміння, але й причини (соціальні, етнічні тощо), які призводять до розбіжностей у результатах навчання між учнями або школами.

Однак оцінка реальних компетентностей досі залишається складним завданням. Визначені знання та вміння, за термінологією Н. Чомскі, є лише передумовами для виконання. Це означає, що те, що учень знає, не завжди збігається з тим, як він застосовує ці знання на практиці.

Ключовими компетентностями вважають ті, що якісно перевершують інші, однак, як зазначається, існує певна відсутність єдності у загальноприйнятому визначенні цього терміна. П. Кнехт та інші наголошують, що різні культури можуть по-різному сприймати «ключовість» компетентностей [35]. Найчастіше ключові компетентності пов'язують із розвитком здатностей до комунікації, вирішення проблем, аргументації,

роботи в командах, творчості, мотивації, лідерства та здатності до навчання протягом життя.

Дж. Брунело та М. Шлотер звертаються до питання розвитку некогнітивних навичок, які вони вважають ключовими компетентностями. Вони наголошують, що розуміння механізмів формування таких навичок є критично важливим для розробки ефективних політик, спрямованих на їхнє формування. Ключовими факторами для цього є соціально-економічний фон батьків, природні здібності, ресурси школи (якість учителів, розмір класів, фінансування) та інституційні особливості освітньої системи, як-от автономія шкіл чи наявність системи підзвітності [10].

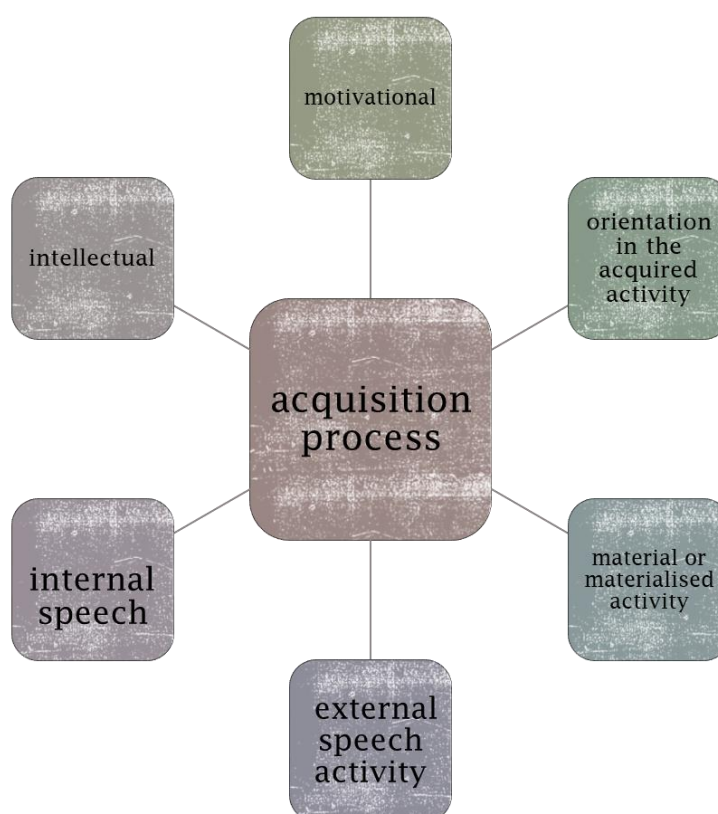
Дослідження у США та Швейцарії показують, що ці чинники є важливими для розвитку некогнітивних навичок. Наприклад, менші класи сприяють зменшенню сором'язливості учнів, а позитивне підкріплення з боку вчителів позитивно впливає на [10]. Таким чином, ставлення вчителів до учнів є критично важливим для розвитку цих навичок.

Слід підкреслити, що ефективність набуття компетентностей залежить не лише від тривалості виконання певної діяльності, а й від того, як учень опановує їх через власний досвід у ситуаціях, які він мав вирішити [67]. Також, компетентності складаються з різних здібностей, які взаємодіють між собою, і набуваються рефлексивно. Рефлексія є важливим аспектом під час формування ключових компетентностей, оскільки вона сприяє критичному мисленню [49]. В. Швеч також наголошує, що для правильного засвоєння компетентності важливим є рівень мотивації учня, його усвідомлення значущості та користі навички для подальшого навчання та життя [60].

Таким чином, визначення та розвиток ключових компетентностей залишаються предметом дискусій через відсутність уніфікованого підходу, який враховував би різні культурні та дисциплінарні перспективи. Проте спільною є думка, що такі компетентності, як комунікація, творчість та лідерство, мають критичне значення для успіху в сучасному світі. Фактори соціального, освітнього та інституційного середовища значно впливають на

їхнє формування. У цьому контексті важливими завданнями є вдосконалення освітніх стратегій, які враховують ці аспекти, та підтримка рефлексії й мотивації учнів у процесі навчання.

Згідно зі В. Швеч, процес засвоєння включає кілька етапів: мотиваційний, орієнтація в засвоюваній діяльності, матеріальна або матеріалізована діяльність, зовнішня мовленнєва діяльність, внутрішня мовленнєва діяльність і, нарешті, інтелектуальна діяльність [60].

Рис. 1.1. Етапи процесу засвоєння інформації (за В. Швеч)

1. **Мотиваційний етап** передбачає збудження інтересу до навчального матеріалу.
2. **Орієнтація в діяльності** полягає у знайомстві з завданням та його розв'язанням, що активізує усвідомлення діяльності.
3. **Матеріальна або матеріалізована діяльність** означає виконання операцій з об'єктами, наприклад, графіками, таблицями або діаграмами.
4. **Зовнішня мовленнєва діяльність** передбачає голосове описування операцій, які виконуються.

5. **Внутрішня мовленнєва діяльність** полягає у вербалізації операцій «про себе», без використання голосу.

6. **Інтелектуальна діяльність** — це етап, коли здобувачі можуть самостійно вирішувати прикладні завдання, залишаючись мотивованими завдяки цим завданням [60].

Таким чином, ця модель чітко відображає поступовий процес переходу від зовнішньої, об'єктно-орієнтованої активності до внутрішнього засвоєння знань і навичок, що є базою для формування інтелектуальних компетентностей, а саме, етапність як основа поступовості, де кожен етап логічно впливає з попереднього, що дозволяє учням переходити від базових операцій до складних когнітивних завдань. Це відповідає принципу поступового ускладнення, який часто використовується в педагогіці. Значення мотивації, так як розпочинати процес із мотивації є ключовим, адже інтерес до матеріалу сприяє залученню учнів і покращує результати. Без цього інші етапи можуть виявитися неефективними. Матеріалізація як проміжна ланка, адже Використання об'єктів, графіків і таблиць дозволяє учням пов'язувати абстрактне мислення з конкретними прикладами. Це особливо важливо для молодших школярів, які ще не мають достатньо розвинених абстрактних здібностей. Роль мовлення, так як перехід від зовнішньої мовленнєвої діяльності до внутрішньої відображає процес інтеріоризації, описаний Виготським, що є фундаментальним для розвитку мислення. Результат – автономність: останній етап, інтелектуальна діяльність, підкреслює важливість автономного застосування знань, що відповідає сучасним вимогам до освіти, де здатність до самостійного вирішення проблем стає однією з ключових компетентностей.

Ця модель може бути інтегрована у навчальний процес для підвищення ефективності засвоєння знань. Використання такої поетапної структури сприяє всебічному розвитку учнів, забезпечуючи їхнє поступове залучення та інтеграцію знань.

Проект DeSeCo, ініційований Організацією економічного співробітництва та розвитку, був спрямований на об'єднання різноманітних експертів для створення узгодженого та загальноприйнятого аналізу ключових компетентностей, необхідних для сучасного світу. На основі консенсусу міжнародної мультидисциплінарної групи експертів були визначені три основні групи ключових компетентностей:

1. Застосування інструментів у інтерактивному форматі: це вміння ефективно користуватися основними ресурсами сучасного світу, такими як інформаційно-комунікаційні технології.

2. Взаємодія в гетерогенних групах: акцент на здатності ефективно співпрацювати з іншими людьми, особливо з представниками різних соціокультурних середовищ.

3. Автономна дія: це здатність брати на себе відповідальність за управління своїм життям та розуміння власного місця в більш широкому соціальному контексті.

Проте важливо враховувати, що люди в різних життєвих ситуаціях використовуватимуть ці компетентності в різній мірі, залежно від культурних норм, доступу до технологій та соціальних і владних відносин. Це підкреслює необхідність враховувати ці фактори при оцінюванні компетентностей у різних контекстах [16].

Навчальні об'єкти є невід'ємною складовою в формуванні ключових компетентностей. Упродовж тривалого часу вчителі різних освітніх рівнів використовували різноманітні ресурси для підготовки та проведення навчальних занять. Вибір цих матеріалів ґрунтувався на їхній відповідності соціально-культурному контексту, нормативним вимогам і програмним цілям освітнього процесу. Здебільшого ці ресурси були спрямовані на підтримку викладацької діяльності, а не на активне залучення учнів до навчання. У переважній більшості випадків використовувалися фізичні навчальні матеріали, такі як друковані підручники [23].

З розвитком цифрових технологій і їх впливом на суспільство навчальний процес перестав обмежуватися виключно взаємодією вчителя та учня в класній кімнаті. У сучасній освітній парадигмі, орієнтованій на учня, цифрові ресурси стають важливим інструментом, який сприяє доступу до різноманітного навчального контенту. Репозиторії навчальних об'єктів сьогодні є цінним ресурсом як для вчителів, так і для учнів, адже вони дозволяють знаходити й використовувати конкретні матеріали, що стимулюють зацікавленість і мотивацію до навчання [47].

З метою сприяння розвитку цифрової грамотності особливу роль відіграють навчальні об'єкти. Існує багато визначень навчальних об'єктів, однак найпоширенішим є запропоноване Інститутом інженерів електротехніки та електроніки/Комітетом стандартів технологій навчання. Згідно з ним, навчальні об'єкти — це будь-які цифрові чи не цифрові сутності, які можна використовувати повторно і які доступні в мережі Інтернет [18]. Інші дослідники наголошують на характеристиках навчальних об'єктів, як універсальних і самодостатніх інструментів, описаних метаданими, які дозволяють їх інтегрувати в інші колекції. Вони несуть навчальні цілі, орієнтовані на конкретні теми та концепції навчальних програм, мають компактний розмір і є простими у використанні [34].

Згідно з науковцем Д. Вайлі, навчальні об'єкти можна визначити як «будь-який цифровий ресурс, який може бути повторно використаний для підтримки навчання» [68]. Хоча це визначення є досить загальним, він також зауважує, що в цілому навчальні об'єкти характеризуються «цілеспрямованим використанням (яке здійснюється розробником навчальних програм, вчителем або учнем) для підтримки навчання» [68]. Вони володіють такими характеристиками, як повторне використання та інтерактивність, можуть бути доступними для багатьох учнів і часто «поставляються через Інтернет» [68]. Він також зазначає, що для того, щоб навчальні об'єкти були ефективними в підтримці навчання, вони повинні бути пов'язані з теорією розробки навчальних програм, яка враховує їх унікальні можливості, такі як повторне

використання, здатність комбінувати різноманітні елементи навчання різними способами, доступ до додаткових джерел інформації поза межами самого об'єкта та їх застосовність у різних навчальних контекстах [68].

Слід зазначити також, що рівень ефективності змінюється в залежності від конкретних характеристик дизайну навчальних об'єктів, таких як їх здатність надавати змістовний зворотний зв'язок, різноманітність і характер вбудованих медіа або так званими рівнями залученості учнів та рівень грамотності учнів. Інші фактори, що впливають на ефективність, включають педагогічні практики вчителів або, як зазначають дослідник П. Фрібоді, «ступінь, до якого нові навчальні середовища використовуються в рамках традиційних педагогічних практик» [20].

Незважаючи на широкий доступ до освітніх ресурсів, процес вибору актуальних матеріалів є складним і виснажливим як для вчителів, так і для учнів [15]. Інтернет переповнений навчальними матеріалами, що іноді стає перешкодою для ефективного навчання, оскільки замість безпосереднього засвоєння знань користувачі витрачають більше часу на пошук необхідного контенту. Зазвичай навчальні об'єкти каталогізуються у спеціальних репозиторіях, які сприяють їх більш ефективному використанню та повторному застосуванню [53].

Однак, багато вчителів, які користуються цифровими ресурсами з Інтернету, не знають про існування навчальних об'єктів, репозиторіїв чи особливості їх створення. Для ефективного використання таких ресурсів важливим є розробка та ідентифікація навчальних об'єктів, а також забезпечення відповідного навчання вчителів для роботи з ними [19].

Таким чином, ключові компетентності є важливими складовими сучасної освіти та особистісного розвитку, які впливають як на процес навчання, так і на ширший соціальний контекст. Інтеграція цифрових ресурсів і навчальних об'єктів значно змінила педагогічну практику, підкреслюючи важливість підходу, орієнтованого на учня, та розвитку компетентностей, які виходять за межі традиційного здобуття знань. Ключові компетентності, такі

як комунікація, розв'язання проблем, співпраця та автономна діяльність, є необхідними для адаптації до швидко змінюваного світу. Ці компетентності формуються під впливом різних чинників, включаючи культурний, соціальний та технологічний контекст, у якому перебувають індивіди.

Процес здобуття компетентностей включає кілька етапів, від мотивації та орієнтації до інтелектуальної діяльності, з акцентом на рефлексію та особисту залученість. Використання цифрових інструментів і визнання некогнітивних навичок також відіграють важливу роль у формуванні цих компетентностей, а дослідження показують, що методи навчання та навчальне середовище можуть значно впливати на їхній розвиток.

Загалом, розвиток компетентностей є динамічним і довготривалим процесом, на який впливають індивідуальний досвід та ширші суспільні зміни. Задля успішної підготовки здобувачів освіти до майбутніх викликів через освітні системи, потрібен цілісний підхід, який охоплює ці компетентності та враховує різноманітність навчальних контекстів.

1.2. Компетентнісний підхід як цільова орієнтація освітнього процесу на формування компетентностей

Компетентнісно орієнтоване навчання виникло в США в 1970-х роках як освітній рух, що виступав за визначення навчальних цілей через чітке та вимірюване описання знань, навичок та поведінки, якими здобувачі освіти повинні володіти по завершенню курсу навчання [25]. Такий підхід дозволяє чітко визначити, які компетентності мають бути набуті учнями на певному етапі їхнього навчального процесу, що, в свою чергу, дає змогу оцінювати їхні досягнення за допомогою об'єктивних критеріїв.

На початку 1970-х років в рамках мовних програм, орієнтованих на професійну діяльність та виживання в реальних умовах, почали використовувати підхід, який підкреслював практичне застосування мови для

вирішення конкретних завдань. Такий підхід надає особливу увагу тому, як учні повинні вміти використовувати мову в різних реальних ситуаціях у житті, а не тільки на рівні теоретичних знань.

Компетентнісний підхід, який також називають педагогікою інтеграції (pedagogy of integration) або підходом до результатів (an outcomes approach), спрямований на поєднання всіх необхідних знань, умінь і настанов для вирішення реальних життєвих завдань і ситуацій. У сфері вивчення мов цей підхід полягає у системному застосуванні граматики, лексики, пунктуації та вимови для забезпечення ефективної комунікації у реальних умовах, таких як аудіювання, говоріння, читання і письмо.

Зазначений підхід не обмежується лише засвоєнням мовних засобів, але й акцентує увагу на розумінні, як діяти, де, коли та з ким, тобто на формуванні лінгвістичної, комунікативної та соціолінгвістичної компетентності у використанні мови. Таким чином, компетентнісний підхід виступає як місток між теоретичним навчанням у класі та практичним застосуванням знань у повсякденному житті. Наприклад, він сприяє обміну інформацією та взаємодії в таких контекстах, як готелі, навчальні заклади чи магазини, шляхом слухання, читання, письма та говоріння, що забезпечує багатогранну комунікацію.

Крім того, компетентнісний підхід є міждисциплінарним за своєю природою, оскільки для розв'язання реальних проблем необхідно залучати знання та вміння з різних галузей, зокрема історії, природничих наук і математики. Завдяки цьому підхід інтегрує різні сфери знань, створюючи єдиний, цілісний освітній процес, орієнтований на практичність і результативність.

У процесі модернізації освіти компетентнісно орієнтований підхід вважається однією з основних концептуальних засад оновлення змісту навчання, зокрема в контексті шкільної освіти з іноземних мов. Важливим елементом цього підходу є поняття «ключові, базові компетентності», яке визначається як центральне поняття для розвитку освітніх стандартів і

навчальних програм. Одним із українських науковців, який досліджує це питання, є В. Редько, авторка численних праць з проблем компетентнісного підходу в освіті та інтеграції таких компетентностей у шкільне навчання іноземних мов. Вона зазначає, що ключові компетентності є основою для формування здатності учнів ефективно адаптуватися до змінюваних умов життєдіяльності та професійної діяльності [3].

Як зазначає лінгвістка О. Лісова, компетентнісно орієнтований підхід до викладання іноземних мов сприяє розвитку в учнів здатності використовувати мову в реальних життєвих ситуаціях, орієнтуючи їх на формування як мовних, так і міжкультурних компетентностей. За її словами, основною метою такого підходу є створення умов для учнів, що дозволяють їм не тільки володіти мовними знаннями, але й застосовувати їх у різних комунікативних ситуаціях, що відображає потребу в інтеграції знань та практичних навичок у навчальному процесі.

Філологиня О. Лісова підкреслює, що важливою частиною компетентнісного підходу є активне використання сучасних інформаційно-комунікаційних технологій, що допомагають забезпечити гнучкість навчання та інтерактивність у процесі здобуття знань [2].

. Цей підхід, на думку дослідниці, сприяє формуванню в учнів здатності до самоосвіти та розвитку критичного мислення, що є важливими складовими їх кваліфікації та роботи у майбутньому.

Отже, учні повинні розвивати не тільки знання предмета, а й здатність застосовувати ці знання у різних життєвих ситуаціях. У контексті навчання англійської мови до таких компетентностей відносяться:

- **комунікативна компетентність** – здатність вільно і грамотно спілкуватися англійською мовою у різноманітних ситуаціях. Це включає вміння слухати, говорити, читати та писати.
- **міжкультурна компетентність** – здатність розуміти й адаптуватися до культурних відмінностей, що важливо в умовах глобалізації.

– **соціальна компетентність** – здатність до ефективної комунікації і співпраці в групі, що важливо як у навчальному процесі, так і в реальному житті.

Як зазначає М. Канель, компетентісно орієнтоване навчання спрямоване на розвиток не тільки знань, але й умінь і навичок, що дозволяють застосовувати ці знання в конкретних ситуаціях. Так, у викладанні англійської мови це означає, що навчальний процес має бути зорієнтований на розв'язання реальних завдань, таких як ведення розмов, складання письмових текстів, обговорення різних проблем на англійській мові. Учні повинні мати можливість демонструвати свої мовні навички в умовах, які максимально наближені до реальних [11].

У сучасному компетентісно орієнтованому підході важливу роль відіграє використання реальних матеріалів та технологій, адаптованих до цілей навчання. Наприклад, у контексті викладання іноземної мови практично застосовуються автентичні тексти, відео, аудіозаписи, онлайн-ресурси, які дозволяють учням отримувати знання та навички, необхідні для ефективної комунікації в реальних життєвих ситуаціях. Як зазначає Л. Ліч, використання реальних матеріалів допомагає учням краще засвоїти мову, оскільки воно наближує навчання до практичних умов [38].

Цей підхід відрізняється від традиційних методів навчання, орієнтованих на досягнення академічних результатів у формі знань і теоретичних знань, тим, що компетентісно орієнтоване навчання акцентує увагу на здатності учнів застосовувати ці знання в конкретних реальних ситуаціях. Таким чином, замість простої передачі знань, учні повинні продемонструвати свою здатність використовувати ці знання на практиці – для вирішення реальних завдань. Це дозволяє формувати в учнів важливі навички для їх майбутньої професійної діяльності.

Варто провести аналіз різних визначень поняття «компетентісний підхід», запропонованих провідними науковцями.

Науковці Дж. Річардс і Т. Роджерс визначають компетентнісний підхід як такий, що орієнтований на кінцеві результати навчання. Вони наголошують, що основним завданням є підготовка учнів до виконання конкретних дій після завершення освітнього процесу, а не лише засвоєння теоретичних знань. Згідно з їхнім підходом, освітні цілі формулюються через чіткі та вимірювані характеристики знань, умінь і поведінкових моделей, які учні повинні опанувати до кінця навчання [51].

Наприклад, при навчанні орієнтування у розкладі транспорту, вчитель має визначити і навчити учнів необхідним словам, таким як «*schedule*», «*bus*», «*subway*», «*bus stop*», «*departure time*». Також вчителю важливо навчити фразам, як «*What time does the next train leave?*» або «*When does the next train depart?*». Далі, учнів необхідно навчити основним навичкам, а саме: правильно читати «*schedule*», уточнювати «*departure time*», задавати уточнювальні питання (наприклад: «*Does this bus go to the station?*»). Важливо також вміти слухати і розуміти відповіді на запитання. Також слід включити формування позитивних установок, таких як чемність, а саме використання фраз: «*Please*» і «*Thank you*»), вміння залишатись терплячим, коли відповіді можуть бути не зовсім зрозумілі, і бажання уточнювати інформацію, якщо вона недостатньо ясна. Після навчання та засвоєння цих компонентів компетентності щодо запитання про розклад транспорту, учні проходять етап інтеграції своїх знань, навичок та установок у більш складному завданні, наприклад, вони можуть попрактикуватися в реальному житті, задаючи питання про розклад транспорту в умовах, наближених до реальних ситуацій (наприклад, бронюючи білети онлайн або через чат-бота).

Інший дослідник, І. Шнек, акцентує увагу на адаптивності компетентнісного підходу до потреб учнів, педагогів та громади. Він підкреслює, що компетентності є показником здатності учнів застосовувати як базові, так і спеціалізовані навички в типових повсякденних ситуаціях. Таким чином, основою компетентнісного підходу є орієнтація на аналіз практичних завдань, які виникають у реальних життєвих умовах [57]. Лінвіст Л. Севідж

тракує компетентнісний підхід, посилаючись на визначення, запропоноване Міністерством освіти США. Вона розглядає його як процес, спрямований на досягнення практичної майстерності базових і життєвих навичок, необхідних для ефективного функціонування в суспільстві. Цей підхід, за її словами, має функціональну спрямованість і оцінює рівень засвоєння навичок через реальні результати діяльності учнів [54].

Філолог Л. Мровицький розглядає компетентності як сукупність ключових навичок, знань, установок і поведінкових моделей, необхідних для успішного виконання реальних завдань. Вони можуть стосуватися як професійної, так і академічної або соціальної сфер життя [43].

Загалом, компетентнісний підхід фокусується на практичній доцільності освіти, спрямовуючи навчання на реалістичні життєві сценарії. У світлі сучасних досліджень, зокрема робіт Ф. Вайнерта та М. Мулдера, компетентності розглядаються як інтегральна концепція, що включає когнітивні, емоційні та соціальні аспекти, необхідні для вирішення завдань у професійних і побутових контекстах [66, 44].

Науковець М. Веддел визначає основні компоненти компетентнісно-орієнтованої освіти, підкреслюючи структурний підхід до її реалізації. Згідно з її підходом, цей тип освіти складається з таких ключових етапів:

- *оцінка потреб учнів*, коли відбувається аналіз індивідуальних освітніх запитів, інтересів та слабких сторін кожного учня задля визначення базового рівня знань і потреб навчання. Це дозволяє адаптувати освітній процес до конкретної аудиторії;
- *вибір компетентностей*, коли визначаються конкретні компетентності, які є необхідними для учнів. Це можуть бути як загальні життєві навички, так і специфічні знання або вміння, що відповідають професійним чи навчальним цілям;
- *цільове навчання*, коли освітній процес спрямований на досягнення визначених компетентностей. Зміст, методи та засоби навчання

розробляються з урахуванням поставлених цілей, забезпечуючи практичну спрямованість і максимальну ефективність;

– *оцінка досягнення компетентностей*, коли завершальним етапом є перевірка, чи опанували учні визначені компетентності. Використовуються як кількісні, так і якісні методи оцінювання для визначення успішності навчання [65].

У контексті сучасної освіти ці компоненти доповнюються використанням інтерактивних технологій, персоналізованого підходу та міждисциплінарних зв'язків. Наприклад, науковець М. Веддел підкреслює важливість зворотного зв'язку між учителем та учнем на кожному етапі, що сприяє гнучкому коригуванню навчального процесу [65].

Компетентнісний підхід також активно інтегрується в міжнародні програми, такі як Tuning Project [63], де увага приділяється розвитку як професійних, так і соціальних компетентностей учнів.

Задля зручності розуміння ключових елементів компетентнісного підходу їх можна представити у вигляді інфографіки з циклічною структурою, де центральним елементом виступає *учень*, як головна ціль і основа процесу. Навколо нього знаходяться чотири сегменти кола, що ілюструють етапи: оцінка потреб → вибір компетентностей → цільове навчання → оцінка досягнень → повернення до першого етапу для вдосконалення циклу, що представлено на Рис. 1.2.

Рис 1.2. Components of competency-based education created via Canva

Компетентнісний підхід характеризується наступними особливостями, які підкреслюють його практичний та результативний характер у навчанні:

- *компетентності формуються в конкретних і вимірюваних поведінкових термінах.* Кожна компетентність визначається через конкретні результати діяльності учня, які можна оцінити [51]. Наприклад, учень має вміти здійснити коректний телефонний дзвінок, а не просто знати теоретичні аспекти спілкування;

- *зміст навчання орієнтований на цілі учня, тобто на досягнення певних результатів або компетентностей.* Вчитель визначає, які конкретні навички учень має засвоїти, а також як ці навички будуть застосовуватись у реальних життєвих ситуаціях [44]. Це забезпечує тісний зв'язок між теоретичним навчанням і його застосуванням у практиці;

- *учні продовжують навчання до досягнення майстерності.* Навчання в рамках компетентнісного підходу не має фіксованих часових меж і триває до того часу, поки учень не продемонструє реальний рівень майстерності в обраній компетентностей [54]. Це допомагає забезпечити ґрунтовне засвоєння знань і навичок;

- *підхід передбачає використання безлічі методів навчання та групових форм роботи.* Завдяки цьому учні можуть використовувати різні

стратегії для досягнення успіху, працюючи як індивідуально, так і в групах, що дає можливість взаємного обміну досвідом [66];

– *зосередженість на тому, що учень має вивчити, а саме на застосуванні базових навичок у контекстах життєвих ситуацій*, таких як слухання, говоріння, читання і письмо. Це дозволяє учням не лише запам'ятовувати інформацію, але й вміти її ефективно застосовувати в реальному житті [57];

– *широке використання текстів, медіа та реальних матеріалів, адаптованих до цільових компетентностей*. Це дає можливість учням працювати з актуальними матеріалами, що сприяє розвитку їхніх навичок у реальних умовах. За словами науковця М. Мулдера, такі ресурси допомагають учням розуміти і застосовувати знання в різних ситуаціях [44];

– *надання учням негайного зворотного зв'язку щодо результатів оцінювання*. Це дозволяє швидко коригувати процес навчання, мотивуючи учнів до подальших зусиль і покращення їхніх результатів [52].

– *темп навчання адаптується до потреб учнів*. Це означає, що кожен учень навчається в своєму темпі, що дозволяє глибше засвоювати матеріал і адаптувати навчання до індивідуальних особливостей [51];

– *учні демонструють володіння конкретними компетентностями, що визначаються у навчальних цілях чи завданнях*. Це дозволяє чітко визначити, які результати мають бути досягнуті, і оцінити їх в конкретних практичних ситуаціях [43].

Таблиця 1.1. Matrix Diagram for Competencies, Outcomes, and Assessments

Competencies	Quiz	Project	Oral Exam
Grammar	Fill in the blanks	Write sentences using correct tense	Answer grammar-related questions
Speaking	Role-play activity	Group presentation	Debate on a topic

Reading	Reading comprehension test	Read a passage and summarize	Analyze a text orally

Таким чином, відповідно до наведеної таблиці:

Компетентності – це навички та знання, які здобувачі освіти повинні здобути (Grammar, Speaking, Reading).

Методи оцінювання – це опис того, як буде здійснюватися оцінка учнів (наприклад, Quiz, Project, Oral Exam).

Навчальні діяльності: кожна клітинка в матриці показує, що учень буде робити в межах кожної компетентності, використовуючи обраний метод оцінювання.

Для навчання англійської мови з урахуванням компетентнісного підходу важливо впроваджувати інтеграцію мовних сегментів. Мовні елементи можна умовно поділити на більші компоненти, такі як функції, теми, ситуації або поняття, а також на менші, до яких належать граматики, лексика та вимова. Виконання значущих завдань або розв'язання проблемних ситуацій, пов'язаних із цими сегментами, дає змогу учням глибше і більш інтенсивно взаємодіяти з мовою, яка з ними пов'язана. Оскільки компетентнісна модель навчання орієнтується передусім на досягнення конкретних компетентностей і є учасницько-центрованою, використовувані методи можуть включати друковані матеріали, аудіовізуальні моделі, а також симуляції реальних ситуацій.

Також, навчання вимови, лексики та граматики буде найефективнішим, якщо ці аспекти мови будуть інтегровані в активності, що дають змогу використовувати цільові мовні елементи для комунікації. Вибір між більшими або меншими сегментами не повинен затьмарювати важливість комунікативних актів та загального контексту використання мови, адже надмірна увага до правильності граматики та вимови може знизити ефективність мовного навчання.

Більше того, навчання вимови, лексики та граматики є найбільш ефективним, коли ці мовні елементи інтегровані в активності, що використовують їх для досягнення комунікативної мети. Як підкреслює науковець Е. Хінкель, інтеграція мовного навчання в реальні контексти не лише покращує засвоєння мовних структур, але й забезпечує здатність учнів застосовувати їх у комунікації [27]. Філолог стверджує, що навчання мови є найбільш ефективним, коли граматика і лексика вивчаються в контексті, а не ізольовано. Точно так само дослідник С. Савін'йон вважає, що орієнтація на комунікативну компетентність дозволяє учням ефективно використовувати мову в різних соціальних і ситуаційних контекстах, сприяючи більш цілісному розумінню використання мови [55].

Вибір між більшими або меншими мовними сегментами не повинен відволікати нас від важливості комунікативних актів і загального інтерактивного контексту використання мови. Надмірна увага до правильності граматики та вимови може знизити ефективність комунікації, як зазначають М. Канель та М. Суейн [12]. Вони наголошують, що флюїдність і комунікативна компетентність є такими ж важливими, як і точність у вивченні мови, підкреслюючи, що в класі слід надавати перевагу взаємодії та контексту.

Таблиця 1.2. The competence-based approach

Language Segment	Task Example	Target Activity	Method/Technique	Communicative Goal
Functions	Asking for help, offering help	Role play "At the Store"	Simulation games	Improve interaction skills in real-life situations
Topics	Travel, holidays	Creating a travel itinerary	Group projects, presentations	Using vocabulary to describe real-life situations
Situations	Ordering food at a restaurant	Interactive exercises on ordering in a café	Audiovisual materials	Learning phrases for real-life communication

Grammar	Using tenses to describe the past	Task of creating a story from pictures	Printed materials	Improving grammar in context
Vocabulary	Learning professional terms	Interactive games, flashcards for memorizing words	Game-based methods	Expanding vocabulary based on specific situations
Pronunciation	Correct pronunciation of new words	Pronunciation drills, educational games	Games, audio materials	Enhancing pronunciation in real communicative contexts

У такій інтеграції важливо поєднувати навчання граматики, лексики та вимови з реальними комунікативними завданнями, щоб учні могли застосовувати набуті знання для досягнення практичних результатів у реальному житті.

Таким чином, компетентнісно орієнтований підхід в освіті сприяє розвитку в учнів навичок, які необхідні для успішної інтеграції в сучасне суспільство. У навчанні іноземної мови завдяки цьому підходу можна зосередити увагу на розвитку практичних мовних навичок, що важливо для ефективного спілкування в глобалізованому світі. Важливим є поєднання теоретичних знань з практичним застосуванням у реальних умовах, що забезпечує глибше та ефективніше засвоєння матеріалу.

1.3. Використання новітніх технологій для формування ключових компетентностей у здобувачів освіти

Компетентнісно орієнтований підхід є важливою складовою сучасної методики викладання іноземних мов. Так відповідно до Д. Ларсен-Фрімен, задля ефективної комунікації мовою необхідно володіти специфічними

навичками, які формують мовну компетентність, тобто знання лексики без здатності активно її використовувати у процесі мовлення свідчить про недостатній рівень мовної компетентності [37].

Одним із запропонованих нею методів розвитку мовних компетентностей є створення діалогів та моделювання ситуацій. Вона вважає, що активна участь у мовленнєвих ситуаціях суттєво сприяє формуванню мовної компетентності, а також розвиває впевненість у собі, незалежність та сприяє розширенню кругозору комуніканта [37].

Слід зазначити, що мовна компетентність, яку іноді ще називають лінгвістичною компетентністю, є ключовим компонентом у навчанні іноземних мов. Вона включає здатність продукувати фрази та речення, а також розуміти усне мовлення. Основні аспекти мовної компетентності, як зазначено у теоріях лінгвістики, включають:

- граматику (знання структури мови);
- фонетику (знання звуків і правил їхньої вимови);
- лексикологію (оволодіння словниковим запасом).

Саме ці аспекти забезпечують інтеграцію професійно-орієнтованих, міжкультурно-комунікативних та інших блоків компетентностей, які є актуальними в умовах глобалізації. Мовна компетентність виступає основою для формування інших видів компетентностей в учнів [29].

Сучасні дослідження підкреслюють важливість компетентнісного підходу в контексті сучасного навчання, а також в рамках дистанційного навчання.

Адже, сьогодні в світі відбуваються глобальні зміни, зокрема автоматизація та роботизація, цифровізація та формування мережевого суспільства, міжнародна інтеграція, зростаюча швидкість змін у навколишньому середовищі та соціально-економічні умови життя людини. Динамічний і швидко змінюваний XXI століття висуває нові вимоги до результатів підготовки молодих кадрів, вимагаючи мобільності, готовності до безперервної освіти та володіння універсальними практично орієнтованими

компетентностями («soft skills»), що дозволяють самостійно опанувати різні види професійної діяльності.

У зв'язку з цим зростає потреба в педагогічних дослідженнях щодо розвитку інтегрованих інноваційних методів і технологій для формування та оцінювання компетентностей та мета-предметних навичок, які можуть підвищити ефективність професійної діяльності і дозволити фахівцю «перемикатися» між галузями, зберігаючи свою актуальність та конкурентоспроможність [24].

Нові реалії вимагають нових підходів до освіти, нових результатів навчання та нових технологій для оцінки досягнень здобувачів освіти. Акцент зміщується на розвиток критичного мислення, здатність до взаємодії та комунікації, а також на творчий підхід до ведення бізнесу.

Не можна не враховувати, що пандемія COVID-19 та війни, зокрема війна в Україні, суттєво вплинули на шкільну освіту. Завдяки розвитку технологій учні отримали можливість продовжити своє навчання в умовах карантину, віддаленої освіти та інших складних ситуацій. Використання інтернет-платформ, онлайн-курсів, відеоконференцій і цифрових інструментів стало важливим елементом для збереження освітнього процесу навіть під час глобальних викликів, таких як пандемія та війна. Технології не тільки допомогли підтримати навчання, але й сприяли інтеграції нових методик, які стали основою для більш гнучкої та адаптивної системи освіти. Як зазначають дослідники М. Симпіоні, Е. Остемберг «У умовах катаклізмів, коли робота в класі стає неможливою, інноваційні технології для дистанційного навчання приходять на допомогу» [59]. Це твердження підтверджується дослідженнями А. Бозкурта та Р. Шарма, які акцентують увагу на важливості гнучкості та адаптивності навчальних платформ [9].

Жоден освітній інструмент або з існуючих освітніх технологій не може бути визнаними універсальними. В умовах сучасності організація навчального процесу вимагає творчого підходу та поєднання різних технологій для

використання кожної з них. Саме тому сучасна освіта ґрунтується на творчому поєднанні інноваційних і традиційних форм та методів навчання.

Здатність вчителя формувати мовні компетентності учнів за допомогою інноваційних технологій, використовуючи різні навчальні технології, дозволяє йому творчо підходити до організації освітньої діяльності учнів, обираючи конкретну технологію навчання, яка найкращим чином сприятиме засвоєнню знань, а також розвитку навичок і вмінь із мінімальними витратами часу і зусиль. Оскільки кожен навчальний процес має специфічні умови, важливо вибрати таку технологію, яка найефективніше сприятиме досягненню бажаних результатів.

Процес формування мовних компетентностей учнів шляхом новітніх технологій вимагає впровадження технологій, що надихають учнів досягати успіху та прагнути до навчання протягом усього життя, розвивати свою компетентність і діяти в контексті міжкультурної комунікації та глобалізації. Важливість таких технологій підкреслює, зокрема, праця науковця, М. Мейя, який зазначає, що в умовах глобалізації та стрімкого розвитку інформаційних технологій навчання повинно бути адаптивним, а вчитель — гнучким у виборі відповідних технологій для досягнення навчальних цілей [42].

Інноваційні освітні технології також сприяють розвитку критичного мислення, навичок самостійної роботи та комунікативних компетентностей, які є важливими в умовах сучасного світу, де знання стають все більш глобальними і мультикультурними. Технології навчання мають бути орієнтовані на формування здатності учнів не тільки ефективно отримувати інформацію, але й застосовувати її в реальних життєвих ситуаціях, враховуючи міжнародні та культурні відмінності [41].

Отже, послуговування новітніми технологіями у навчанні іноземної мови дає можливість вчителю здійснювати ефективне управління навчанням, враховуючи різні аспекти розвитку мовних компетентностей учнів і відповідно до їхніх індивідуальних потреб. Водночас, це вимагає від вчителів високого рівня професіоналізму, здатності адаптувати навчальні технології під

специфіку кожної групи учнів та забезпечити їхню інтеграцію в контексті сучасної глобалізації та міжкультурної комунікації [31, 32].

Інноваційні технології в освітньому процесі, впроваджені з динамічним темпом, визначають не лише еволюцію самого навчального процесу, а й удосконалення методів та підходів до навчання, що стають ключовими у сучасному процесі навчання. Сучасні технології в освіті сприяють визначенню нових освітніх пріоритетів, впровадженню інноваційних підходів до навчання та використанню нестандартних форм і методів організації освітнього процесу у закладах освіти [36]. Важливим аспектом впровадження таких технологій є їх спрямованість на розвиток творчого потенціалу здобувачів освіти, стимулювання критичного мислення та здатності до самостійної роботи.

Водночас, термін «технологія навчання» відображає комплексну взаємодію вчителя та учня, що включає застосування різноманітних методичних засобів для ефективного реалізації змісту освітнього процесу. Цей процес не є одноманітним і потребує адаптації залежно від освітніх цілей, контексту та особливостей аудиторії. Сучасні дослідження, зокрема роботи науковців Н. Хрищик та Н. Борисової, підтверджують, що на сьогодні традиційними методами навчання, які отримали широке застосування в освітніх установах, є програмоване, проблемно орієнтоване, пояснювально-ілюстративне та диференційоване навчання [32].

Ці методи передбачають різні стратегії, що дозволяють враховувати індивідуальні потреби учнів і сприяють досягненню глибокого засвоєння матеріалу через взаємодію з ним.

Сучасний комунікативний простір дистанційного навчання, що є необхідним у нинішніх умовах, забезпечує учнів широким вибором платформ, таких як Google Meet, Zoom, Google Classroom, Microsoft Teams та Kahoot. Вони виступають важливими інструментами не лише для організації навчального процесу, але й для розвитку ключових компетентностей, зокрема критичного мислення, комунікативних здібностей та здатності працювати в

міжкультурному середовищі. Як зазначає Bates, дистанційні технології дозволяють забезпечити персоналізацію навчання, що є критично важливим для розвитку когнітивних та практичних навичок у сучасних учнів [7].

Багато з цих можливостей, як-от соціальні медіа, електронні ігри, великі дані, штучний інтелект, віртуальна та доповнена реальність, стали обов'язковим елементом повсякденного життя. У сучасному освітньому середовищі здобувачі освіти дедалі частіше використовують соціальні технології, інтегруючи їх у свою щоденну діяльність [40].

Це підкреслює важливість впровадження таких технологій у навчальний процес для покращення інтерактивності, стимулювання креативності та розвитку цифрової грамотності. Наприклад, дослідження підтверджують, що використання віртуальної реальності сприяє більш глибокому зануренню учнів у навчальні завдання, а штучний інтелект допомагає персоналізувати навчальні траєкторії [28]. Застосування цих технологій у повсякденному житті створює можливості для активного навчання, розвиває критичне мислення та сприяє співпраці між учнями в цифровому середовищі.

Щодо гейміфікації процесу оволодіння мовою за допомогою платформи Kahoot, вважаємо за потрібне навести приклад розробленого нами модулю (Рис. 1.3.). Модуль на платформі, що представлений у вигляді інтерактивної вікторини, може бути використаний для розвитку різних мовних компетентностей у учнів. Зокрема, він сприяє розвитку таких аспектів, як лексичній компетентності, адже завдання включають питання на визначення значення слів, їх правильне вживання та синоніми, допомагають учням вдосконалювати свій словниковий запас, розширюючи його за допомогою інтерактивних запитів та багатоваріантних відповідей; граматичної компетентності, коли вікторина включає запитання на правильне використання граматичних структур (часів, модальних дієслів, умовних речень тощо), це сприяє розвитку розуміння граматики мови та її застосування на практиці; комунікативної компетентності, а саме, навички обміну інформацією у коротких відповідях, розвитку здатності аргументувати вибір чи відповідь;

слухової та аудитивної компетентності, так як інтерактивні завдання можуть включати аудіо або відео фрагменти, які дозволяють учням розвивати навички слухання та сприймання інформації на слух, що є ключовим компонентом мовної компетентності; мотиваційної компетентності, так як інтерактивний формат Kahoot робить навчання більш цікавим та захоплюючим, стимулюючи учнів до активної участі та самостійного пошуку правильних відповідей, що збільшує їхню мотивацію до вивчення мови.

Рис.1.3. Interactive quiz designed via Kahoot

Таким чином, використання гейміфікації та платформ на зразок Kahoot є ефективним методом для заохочення учнів до навчання, особливо в умовах сучасної освіти, де інтерактивні технології стають невід'ємною частиною навчального процесу [45]. Цей підхід допомагає не лише розвивати мовні компетентності, але й стимулює когнітивні здібності учнів, а також покращує їхню здатність до критичного мислення та аналізу.

Використання таких платформ, як Kahoot, в класах допомагає створити підтримуюче середовище для здобувачів освіти, що сприяє розвитку їхніх мовних навичок через інноваційні технології, що сприяють ґрунтовному засвоєнню та запам'ятовуванню інформації.

Згідно з дослідженням Anderson, інтеграція мультимедійних ресурсів, таких як освітні відео, подкасти та інтерактивні вправи, сприяє більш ефективному засвоєнню знань і підвищує мотивацію учнів [4]. Наприклад,

послугування інтерактивними методами, наприклад, рольові ігри, «мозковий штурм» чи презентації PowerPoint, Canva, дошка Miro, Google презентації, дозволяє учням не лише поглиблювати свої знання, але й розвивати творчі здібності. Так, Anderson також підкреслює, що такі методи особливо ефективні в умовах глобалізації та цифрової трансформації [4].

Слід навести наступний приклад використання дошки Miro (Рис. 1.4.). Розроблене нами завдання демонструє застосування інтерактивного підходу до навчання англійської мови. Завдання містить візуальні підказки, такі як ілюстрації з текстовими поясненнями, що допомагають учням зрозуміти і засвоїти нову лексику та граматичні конструкції, зокрема, такі, що стосуються вираження майбутніх дій або подій (наприклад, конструкції на зразок *to be on the verge of*, *to be due to* тощо). У використанні цих фраз закладено прагматичний компонент, що ілюструє, як можна застосовувати їх у контексті. Завдяки зазначеному завданню розвиваються основні мовні компетентності, серед яких лексична компетентність, коли учні вивчають фрази, що виражають майбутні події, і тренуються у їх використанні в контексті реального життя; граматична компетентність, де відпрацьовуються складні конструкції, що мають чітку граматичну структуру, і їх інтеграція у мовлення; комунікативна компетентність, коли завдання спонукають учнів до обговорення представлених ситуацій, використовуючи нову лексику і фрази. Також, воно стимулює формування критичного мислення, адже відбувається аналіз візуального матеріалу та встановлення взаємозв'язку між ним і текстовою інформацією; креативного мислення, коли завдання дозволяє учням розробляти власні приклади або створювати історії, використовуючи вивчені конструкції.

To be on the point of Ving
 To be on the verge of Ving =to be going to happen or do something very soon
 to be on the brink of Ving
 To be about to V
 to be supposed to V
 to be due to

Smth is on the horizon - smth is about to happen
 My exam is on the horizon.

Frame 128

Рис.1.4. Visualization of the grammar via Miro

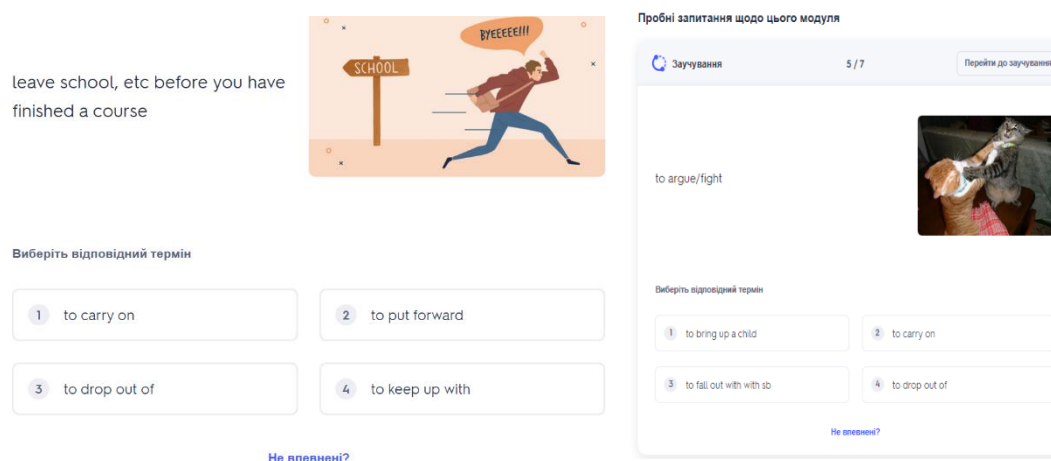
Таким чином, використання платформ, на кшталт Miro, сприяє інтеграції візуального, текстового та контекстуального підходів у навчальний процес, що підсилює когнітивну активність учнів, мотивує їх до навчання і забезпечує кращу взаємодію між навчальним матеріалом та реальними комунікативними ситуаціями.

Слід навести наступні приклади та методи використання інформаційних технологій задля розвитку ключових компетентностей:

- скрайб-презентації та «ментальні карти» сприяють візуалізації знань і полегшують сприйняття складних концепцій.
- рольові ігри дозволяють учням відтворювати реальні життєві ситуації, сприяючи розвитку мовної та міжкультурної компетентності [18].
- застосування мобільних додатків, таких як Quizziz або Quizlet, дає змогу персоналізувати навчальний процес відповідно до потреб учнів [21].

Так, наприклад, Quizlet є ефективним інструментом для практики фразових дієслів у вивченні англійської мови. Завдяки використанню цієї

платформи можна створювати інтерактивні модулі, наприклад, як показано на наведеному прикладі розробленого нами моделлю (Рис. 1.5.). У цьому випадку учні можуть візуально і семантично співвідносити фразові дієслова, такі як «*to fall out with sb*», «*drop out of*» з ілюстративними ситуаціями.

Рис.1.5. Режим заучування в Quizlet. Quizlet Module with phrasal verbs

Використання зазначеного підходу сприяє формуванню різних компетентностей, а саме завдяки регулярній практиці фразових дієслів на Quizlet учні засвоюють лексику, що є важливою для комунікативної компетентності. Зокрема, платформа допомагає зрозуміти значення фразових дієслів у контексті, удосконалювати граматичну правильність використання цих дієслів у реченнях. Щодо візуалізації, наприклад, зображення кішок у контексті фразового дієслова «*to fall out with sb*», додає елементу гри та сприяє утриманню уваги учнів. Таким чином, інтерактивному підходу учні більш зацікавлені у вивченні складного матеріалу.

Незважаючи на всі переваги використання інформаційних технологій, все ж таки слід враховувати складнощі, що можуть виникають у контексті навчання мов за допомогою технологій, оскільки вони можуть вплинути на ефективність процесу навчання та загальний досвід учнів. Технічні проблеми, такі як збої в програмному забезпеченні, проблеми з підключенням до

Інтернету або несумісність пристроїв, можуть порушити навчальний процес та викликати фрустрацію у учнів [5]. Навчання в технологічно посилених середовищах часто вимагає саморегуляції та мотивації. Деякі учні можуть мати труднощі з підтриманням мотивації та дисципліни, особливо в асинхронних або самостійних роботах [26]. Навчання мов за допомогою технологій може бути позбавлене багатства та автентичності особистого спілкування. Учні можуть не отримувати невербальних сигналів, культурних нюансів та негайного зворотного зв'язку, який надає реальне спілкування [6]. Більш того, недостатня технологічна обізнаність серед вчителів або учнів може слугувати перешкодою інтеграції технологій [61]. Крім того, не всі учні мають однаковий доступ до сучасних технологій та Інтернету. Цифровий розрив може призвести до нерівного доступу до ресурсів для вивчення мов, що ставить у невідгідне становище тих, хто не має достатнього доступу до пристроїв та Інтернет-з'єднання [64].

Отже, застосування новітніх технологій відіграє ключову роль у розвитку основних компетентностей для вивчення англійської мови. Завдяки цим технологіям учні мають можливість активно залучатися до навчального процесу, розвивати критичне мислення, навички саморегуляції та комунікації. Інтерактивні платформи й мультимедійні інструменти сприяють індивідуалізації навчання, що є важливим для досягнення високих результатів у опануванні мови. Проте, для ефективного використання таких технологій необхідно враховувати можливі технічні проблеми та потребу в підготовці як учнів, так і вчителів. Незважаючи на ці виклики, інноваційні технології суттєво сприяють розвитку мовних, комунікативних і міжкультурних компетентностей, що є основою для успішного оволодіння англійською мовою в сучасному глобалізованому світі.

Висновки до розділу 1

Концепція компетентності є ключовою у сучасній освіті, адже вона охоплює не лише набуті знання та навички, а й здатність застосовувати їх у різноманітних життєвих ситуаціях. У контексті освітнього процесу компетентність визначається як інтеграція знань, вмінь, ставлень та особистісних якостей, що дозволяють людині ефективно діяти в конкретних умовах. Згідно з компетентнісним підходом, освіта повинна сприяти формуванню таких компетентностей, які б відповідали вимогам сучасного світу, де важливими є здатність до самостійного прийняття рішень, роботи в команді, критичного мислення та постійного саморозвитку.

Один із ключових елементів такого підходу – це навчальні об'єкти, які можуть бути як цифровими, так і традиційними ресурсами, створеними для досягнення освітніх завдань. Вони є ефективним засобом організації як індивідуальної, так і колективної роботи, забезпечуючи високий рівень інтерактивності та залучення учасників навчального процесу. Завдяки їх використанню учні мають змогу розвивати критичне мислення, співпрацювати в команді та вдосконалювати навички самостійного навчання. Проте, для максимальної ефективності застосування навчальних об'єктів важлива кваліфікована підготовка педагогів, адже саме від правильно сформульованих компетентностей і їх інтеграції в навчальний процес залежить успішність цього підходу.

Інтеграція сучасних технологій є важливим аспектом розвитку освітньої системи, оскільки вони виступають інструментом для формування ключових компетентностей учнів. Використання цифрових рішень не лише розширює доступ до інформаційних ресурсів, але й підвищує рівень інтерактивності у взаємодії між учнями та вчителями. Завдяки платформам і ресурсам для навчання стає можливим персоналізований підхід, що дозволяє враховувати індивідуальні особливості, потреби та інтереси кожного здобувача освіти.

Цифрові технології надають учням можливість користуватися широким спектром інформаційних джерел, що сприяє зростанню їхньої мотивації та

розвитку ключових компетентностей. Водночас важливо, щоб ці інструменти не лише підтримували навчальний процес, але й сприяли розвитку таких важливих навичок, як командна робота, ефективна комунікація, критичне мислення та здатність до адаптації в умовах постійних змін у сучасному світі.

Інноваційні підходи в освіті, зокрема використання навчальних об'єктів і цифрових технологій, створюють сприятливі умови для розвитку комплексних навичок і компетентностей. Але успішність цього процесу залежить від професійної підготовки вчителів, які відіграють ключову роль у впровадженні новітніх методик і ресурсів в освітній процес.

Компетентнісний підхід у поєднанні з інноваційними технологіями має на меті не лише передавання знань, а й розвиток здатності здобувачів освіти застосовувати ці знання в реальних життєвих ситуаціях. У кінцевому підсумку це сприяє формуванню гнучких, адаптивних особистостей, які можуть ефективно діяти в різних контекстах, бути готовими до викликів сучасного світу та постійно розвиватися.

РОЗДІЛ 2. ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА ФОРМУВАННЯ КЛЮЧОВИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ЗДОБУВАЧІВ БАЗОВОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

2.1. Особливості впровадження компетентнісного підходу у навчанні іноземних мов

Компетентнісно орієнтоване навчання мовам є методологічним підходом, що орієнтується на застосування принципів компетентнісного підходу в навчанні, зокрема іноземних мов. У цьому контексті акцент робиться не лише на знаннях про мову, а на досягненнях учнів у здатності застосовувати мову в реальних ситуаціях. Важливим аспектом цього підходу є його орієнтація на функціональну природу мови, що підкреслюється науковцем Р. Вонгом [69]. Згідно з його дослідженням, компетентнісноорієнтоване навчання не фокусується на теоретичних знаннях з граматики чи лексики, а на тих практичних вміннях, які учні повинні здобути для ефективного використання мови.

Таким чином, у цьому підході мова розглядається не як сукупність правил, а як інструмент для комунікації. Мовні знання вивчаються з метою надання учням змоги виконувати комунікативні функції – здатності досягати мети у спілкуванні, наприклад, ведення діалогу, викладення думок, аргументація тощо. Відповідно до Доккінг, цей підхід «побудований не на основі знань з предмета, а на основі компетентностей. Увага, як в навчанні, так і в оцінюванні, переміщується зі знань про мову на вміння послугогуватися нею» [17].

Мова вивчається переважно для досягнення ряду комунікативних функцій [62]. Отже, мовні програми повинні навчати учнів таким чином, щоб вони досягли комунікативної компетентності або могли ефективно використовувати цільову мову для спілкування.

Позитивним наслідком впровадження компетентнісно орієнтованого навчання мовам є те, що воно виступає агентом змін та сприяє покращенню процесу викладання та навчання [17]. Оскільки підходи, орієнтовані на

компетентність, надають вчителям можливість оновити свої освітні та навчальні програми, це дозволяє покращити якість оцінювання, а також підвищити якість викладання та навчання учнів завдяки чітко визначеним очікуваним результатам і постійному зворотному зв'язку, який може бути наданий через компетентнісне оцінювання.

Характеристики компетентнісно орієнтованої освіти були описані Шнеком: «Компетентнісно орієнтоване навчання має багато спільного з такими підходами до навчання, як навчання, орієнтоване на виконання завдань, і є адаптивним до змінних потреб учнів, вчителів та громади» [56]. Це означає, що те, що учні вивчають, залежить від потреб зацікавлених сторін. Якщо учні усвідомлюють, що англійська мова є важливим елементом, який сприяє кар'єрному зростанню та просуванню, вони не мають мотивацію вивчати та вдосконалювати англійську. Однак існують учні, які вважають англійську менш важливою, і багато з них вивчають англійську лише для виконання вимог до випуску. Впровадження компетентнісноорієнтований підхід дає змогу залучити та вмотивувати до вивчення мови більш широке коло учнів.

Компетентнісноорієнтований підхід вимагає нових ролей та педагогічних навичок від учителів. У цьому підході вчителі повинні змінити свою традиційну роль постачальників інформації та стати експертами, тренерами, оцінювачами, розробниками навчальних програм та менеджерами [58]. Вчителі повинні активно взаємодіяти з учнями, надавати регулярний зворотний зв'язок, діагностувати та контролювати їхній навчальний процес. Що важливіше, навчальний процес ґрунтується на конструктивістських принципах навчання, що дозволяє учням активно залучатися до навчального процесу в умовах, наближених до реального життя [8]. Вчителі мають створювати таке середовище, яке стимулює взаємодію, яку вимагають конструктивістські принципи.

Учні розвивають важливі навички в процесі навчання говорінню, серед яких вимова, мовні функції, управління взаємодією та організація дискурсу.

Навички вимови включають здатність правильно відтворювати звуки на сегментальному та надсегментальному рівнях. Під час уроків вимови учні артикуляційно практикують окремі звуки — голосні, приголосні, дифтонги та їхні комбінації, а також визначають правильний наголос і інтонацію для досягнення зрозумілості мовлення. Мовні функції орієнтуються на використання мови для виконання конкретних мовних актів, зокрема для інформування, прийняття чи відмови, запитування, пояснення чи опису [50].

Управління взаємодією, в свою чергу, включає навички контролю за хід бесіди, організацію чергування реплік, запитування уточнень, зміну теми та завершення взаємодії. Важливу роль у розвитку мовленнєвої компетентностей відіграють навички організації дискурсу. Вони дозволяють учням подовжувати свої виступи, створюючи розгорнуті висловлювання. Завдання на презентацію, пояснення чи опис інструкцій, а також розповідання подій чи історій є корисними для розвитку таких навичок. У процесі навчання учням необхідно вивчати правила створення усних текстів, що відповідають соціокультурним нормам та жанрам мови, яку вони вивчають, щоб досягти ефективної комунікації.

Компетентнісно орієнтований підхід виводить на перший план необхідність розвитку цих навичок у навчанні англійської мови. Він передбачає активне залучення учнів до процесу спілкування та розвитку їх здатності до конструктивної взаємодії та ефективного використання мови для досягнення комунікативних цілей.

К. Лі та Х. Кім підкреслюють важливість використання різних стратегій навчання, таких як колективне навчання, навчання на основі проєктів та дослідницьке навчання, як складових моделі компетентнісного навчання. Особливо важливим є студентоцентрований підхід, який сприяє розвитку навичок розв'язування проблем, комунікативних здібностей та креативності [39]. Таким чином, компетентнісне навчання передбачає активне навчання, яке застосовує різноманітні методи викладання уроку. Підхід визнає необхідність надання учням можливості обдумувати те, що вони вивчають, а не просто

слухати вчителя. Це означає, що вчителі повинні планувати можливості для обговорень у класі, щоб учні могли обмінюватися ідеями, вирішувати непорозуміння та осмислювати те, що вони чують. Учні мають бути залучені до різних видів діяльності, які дозволяють їм самостійно створювати значення з отриманої інформації. Завдання — це елементи класної роботи, які залучають учнів до розуміння, маніпулювання, вироблення або взаємодії з цільовою мовою [46].

Для розвитку мовленнєвих навичок застосовуються різні завдання, зокрема обговорення, рольові ігри, моделювання ситуацій, інформаційний розрив, мозковий штурм, розповідання історій, інтерв'ю, репортажі, ігри з картками, опис картинок. До того ж, завдання, як досягнення консенсусу, надання інструкцій, ігри для комунікації, вирішення проблем і обговорення власних поглядів, також сприяють розвитку навичок усного мовлення [30]. Ці завдання сприяють тому, щоб учні взаємодіяли в групах для розв'язання проблем, а інші можуть вимагати обміну специфічною інформацією. Завдання на комунікаційний розрив та обговорення допомагають учням взаємодіяти з партнерами або в малих групах, щоб передавати інформацію та погляди для досягнення комунікативного результату [22].

Отже, компетентнісноорієнтоване навчання мовам сприяє розвитку навичок, які дозволяють учням ефективно використовувати мову для комунікації в реальних ситуаціях. Інтерактивні завдання та активне залучення учнів до навчального процесу дають можливість розвивати важливі компетентностей, які допомагають не лише засвоювати мову, а й застосовувати її у життєвих контекстах.

Задля імплементації зазначеного підходу було розроблено ряд виправ.

Task 1. Interactive listening and speaking exercises (for developing listening comprehension, speaking competency). Topic: Feelings.

You are supposed to watch a video Inside Out (2015) – Meet The Emotions on feelings, after you are going to discuss when you experience such emotions.

Take into consideration the questions:

- which character do you associate yourself with and why
- which character would you create for this cartoon, explain why

Рис.2.1. An illustration for the question which character do you associate yourself with and why

Task 2. Plan a school event. Topic: Organizing Events

You will work in small groups to organize a pajama party. Your task is to discuss and plan details such as the budget, food, theme, location, activities, and assigned responsibilities. Once your plan is ready, each group will present it to the class. You may find it helpful to use the following vocabulary.

Category	Words and Expressions
Opening the discussion	«Let's start by discussing...», «How about we...», «I suppose we should...»
Ideas for the event	«We could have...», «How about organizing...», «We could do something like...», «What if we choose...»
Budget discussion	«How much will this cost?», «We have a budget of...», «We should allocate money for...», «Let's save money by...»

Location/venue	«We could hold the event at...», «What if we use the school hall?», «Should we rent a place or use the school?», «Where should we have it?»
Activities	«We could include...», «Let's plan some games like...», «What about a talent show?», «Should we have a dance party?»
Responsibilities	«I'll handle...», «You can take care of...», «Who's in charge of...», «We should divide the tasks...»
Time management	«When should we schedule the event?», «We need to plan this by...», «How much time do we have to prepare?», «Let's set a deadline»
Problem-solving	«How can we solve this?», «What should we do if...», «We can fix this by...», «We need to find a solution for...»
Feedback/Discussion	«I agree because...», «I have a suggestion...», «Does anyone have another idea?»
Writing the plan	«We should write down...», «Let's create an agenda for...», «We need a checklist for...», «Here's our event plan...»

Таким чином, завдяки компетентнісно орієнтованому підходу в цих завданнях розвиваються різноманітні навички. У першому завданні учні вдосконалюють компететностей з аудіювання та говоріння, навчаються виражати свої думки англійською мовою, аналізувати власні емоції та співвідносити їх із персонажами. У другому завданні розвиваються навички командної роботи, критичного мислення, планування, а також лексичні та граматичні компететностей, адже учні використовують нові слова й фрази, щоб обговорити та представити свій план.

Task 3. **Debate. Topic:** Is Technology Good for Kids?

You will be divided into two groups and asked to debate whether technology (smartphones, tablets, etc.) is beneficial or harmful for children. You should research

both sides of the argument and present their opinions with supporting evidence. Use the suggested points for and against from the table. Do some research, read the article «Does technology hinder or help toddlers' learning?» BBC News (bbc.com).

Point	For (Pros)	Against (Cons)
Education	Access to educational apps and online resources	Can be distracting during study time
Communication	Easy to stay in contact with others	Less face-to-face interaction; may lead to loneliness
Entertainment	Fun games and videos to enjoy	Overuse can lead to addiction
Skill Development	Learning coding, typing, and creative skills	Reduces physical activities like sports
Health	Can promote mental health through mindfulness apps	Excessive screen time can lead to eye strain and bad posture
Time Management	Helps organize tasks with reminders and planners	Wastes time if not used responsibly
Safety	Allows quick communication in emergencies	Risks of online bullying and exposure to harmful content
Information Access	Learn new things quickly with internet research	Not all online information is accurate or appropriate

Отже, зазначене завдання сприяє розвитку ключових компетентностей, таких як критичне мислення, дослідницькі навички, вміння аргументовано висловлювати свою думку, працювати в команді та ефективно спілкуватися. Учні вчать аналізувати інформацію, обґрунтовувати свою позицію з

використанням доказів і взаємодіяти в груповій роботі, що забезпечує формування навичок, необхідних для успішного навчання та соціалізації.

Task 4. Quiz show. Topic: Animal Facts

Your task is to create a quiz game using Kahoot or any application you want where you ask questions related to animals, such as their habitat, diet, and characteristics. Then you will take turns answering questions, while others keep score.

Example Questions:

1. Habitat:

Where do polar bears live? (*Answer: The Arctic*)

What type of environment do camels thrive in? (*Answer: Deserts*)

2. Diet:

Are pandas herbivores, carnivores, or omnivores? (*Answer: Herbivores*)

What do frogs eat? (*Answer: Insects*)

3. Characteristics:

Which animal is the largest mammal in the world? (*Answer: Blue whale*)

What unique feature helps geckos climb walls? (*Answer: Sticky toe pads*)

4. Animal Groups:

What is a group of lions called? (*Answer: A pride*)

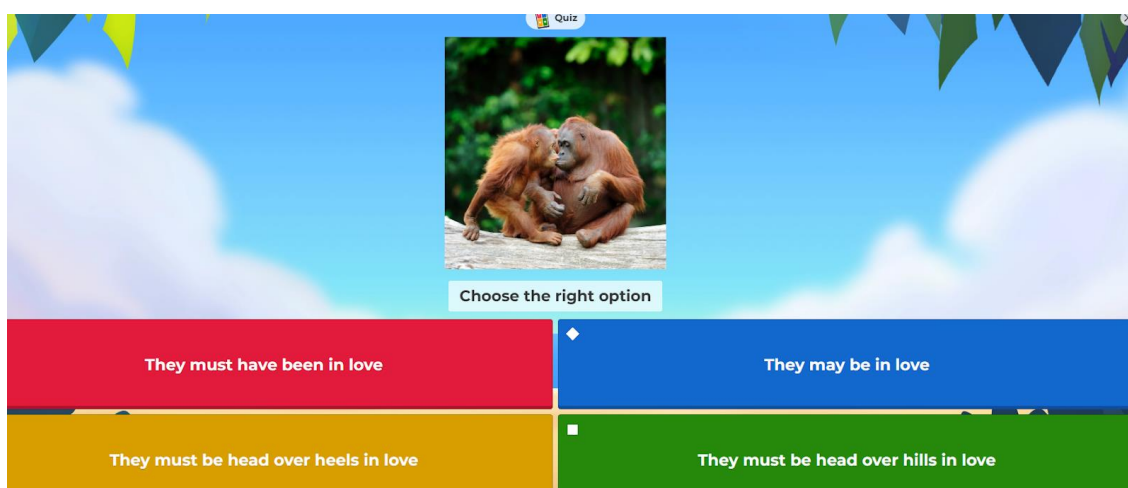
What is a baby kangaroo? (*Answer: A joey*)

5. Fun Facts:

Which bird is known for mimicking sounds, including human speech?

(*Answer: Parrot*)

Which animal lives longer? (*Answer: Greenland shark*)

Рис.2.2. Example Quiz Question via Kahoot

Завдяки компетентнісно орієнтованому підходу в цьому завданні учні розвивають навички спілкування (чітко формулювати та ставити запитання, відповідати впевнено), слухання (уважно сприймати запитання та давати коректні відповіді), читання (знаходити та досліджувати факти про тварин), а також критичне мислення (використовувати попередні знання та логіку для відповіді). Це завдання також сприяє розвитку вмінь team-working й послугогуватися інноваційними технологіями.

Task 5. **Storytelling.** Topic: My Unforgettable Trip

You should write and present a short story about a memorable trip or adventure. Use past tenses to describe events, places, and people you encountered. After writing, you should present your stories to the class.

Follow the story map:

1. **Title:** What is the name of your story?
2. **Setting:** Where and when did the trip take place?
3. **Characters:** Who was involved in the trip?
4. **Main Events:**
  - start: How did the trip begin?
  - turning point: What was the most memorable or exciting moment?
  - ending: How did the trip end?
5. **Feelings:** How did you feel during the trip?

Table for Planning the Story

Story Element	Questions/Prompts	Your Notes
Title	What is the name of your trip?	
Setting	Where did you go? When?	
Characters	Who was with you?	
Transport & Activities	How did you travel? What did you do there?	
Most Exciting Event	What happened that made the trip unforgettable?	
Conclusion	How did the trip end? Would you recommend it?	
Feelings	How did you feel at different moments?	

Таким чином, завдяки компетентнісно орієнтованому підходу в завданні **Storytelling. Topic:** «My Unforgettable Trip» учні розвивають навички письмового та усного мовлення, використовуючи правильні часові форми для опису подій у минулому. Вони навчаються структуровано викладати свої думки, покращують здатність виражати емоції та описувати досвід, а також удосконалюють навички презентації, навчаючись ефективно презентувати свою розповідь перед класом.

2.2. Презентація методичних розробок конспектів уроків щодо формування ключових компетентностей у здобувачів освіти у процесі вивчення англійської мови (6 клас)

Під час проходження виробничої педагогічної практики в закладах освіти ми дбали про формування ключових компетентностей здобувачів освіти Криворізького ліцею № 71 Криворізької міської ради.

Викладання англійської мови здійснюється за модельною навчальною програмою «Іноземна мова. 5 – 9класи» для закладів загальної середньої освіти

(за авторством Зимомря І. М., Мойсюк В. А. та ін.), учні користуються підручником Prepare (для українських школярів) [1], виконують різні вправи та завдання в робочому зошиті (Workbook), до їх використання Audio.

Під час дослідження підготовлено методичні розробки конспектів уроків щодо формування ключових компетентностей у здобувачів освіти у процесі вивчення англійської мови (6 клас) і використані під час проведення уроків англійської мови. Пропонуємо методичні матеріали для створення планів уроків, спрямованих на розвиток ключових компетентностей у здобувачів освіти під час вивчення англійської мови в 6 класі.

Lesson Plan for English Language (6th Grade)

Lesson Topic: *This is my day*

Communication Domain: Educational

Lexical Focus: Vocabulary related to the topic «My Day»

Grammar: Present Simple Tense

Lesson Type: Mixed/Integrated

Materials and Equipment: *Prepare 6* textbook, audio recordings, multimedia board, handouts, computer presentation

Key Competencies:

1. *Communication in the native (or state) language:* understanding how learning a foreign language enriches one's native language; ability to discuss and address various issues.

2. *Foreign languages communication:* developing skills to comprehend spoken and written language; expressing and explaining thoughts, emotions, facts, and opinions while speaking and writing through different types of language activities.

3. *Lifelong learning:* setting communication goals while language learning; independent work with learning materials and resources; searching for new information from various sources and critically evaluating it; managing personal time and study space; reflecting on and assessing personal achievements;

overcoming communication barriers, building self-motivation, and fostering confidence in one's abilities.

4. *Mathematical competence*: applying mathematical methods to practical tasks (e.g., creating a schedule); understanding and using simple mathematical models.

Subject-Specific Competencies: Enhancing students' linguistic and communicative skills.

Expected Outcomes:

- Students acquire new vocabulary.
- They show interest in communicating in a foreign language.
- Understand the concept of «small talk»
- Confidently use Present Simple grammatical structures.
- Choose appropriate vocabulary based on the communication context.
- Actively and effectively participate in pair work.
- Develop skills for conducting discussions, respecting differing opinions.
- Demonstrate analytical thinking.

Lesson Outline:

I. Beginning of the Lesson:

1. Greeting and class organization – 1 minute
2. Introducing the topic and objectives – 1 minute

II. Main Part – 38 minutes

III. Conclusion of the Lesson:

1. Reflection – 2 minutes
2. Feedback and assessment of students' activities – 1 minute
3. Assignment and explanation of homework – 2 minutes

Lesson Procedure:

I. Beginning of the Lesson:

1. Greeting and class organization:

Teacher: Good morning, everyone! I'm happy to see you all here today. I hope you're feeling great and ready to explore something new together.

2. Introducing the topic and objectives of the lesson:

Teacher: Today, we'll focus on discussing your daily activities and routines.

II. Main Part:

1. *Teacher:* Let's begin by sharing how you usually start your day. What do you do in the morning?
2. *Teacher:* Next, I'd like you to match the pictures with the correct phrases. You'll find this activity in your Student's Book, page 14, exercise 1.
3. *Teacher:* Let's continue by working on your listening skills. Please listen carefully as Maddie describes her morning routine. Number the photos in the order you hear them. (SB p. 14, exercise 2)
4. *Teacher:* Now, complete the sentences with the times from the box based on Maddie's routine. (SB p. 14, exercise 3)
5. **Physical exercise:**
  - Let's take a quick break to relax. Watch this short video.
  - Stand up and follow the exercise moves.
  - Now, sit down, and let's continue.
6. *Teacher:* Let's play a chain game! Your task is to create a story about a boy's routine using the provided phrases and times. Each of you will contribute one sentence.

7. *Teacher:* Excellent work! Now, I'd like you to answer some questions about your everyday regime:

- 1) What time do you wake up?
- 2) When do you wash your face?
- 3) What time do you get dressed?
- 4) When do you eat breakfast?
- 5) What time do you go to school?
- 6) When do you have meal in the afternoon?
- 7) What time do you do your homework?
- 8) When do you watch cartoons?
- 9) What activities do you do in the evening?
- 10) When do you have supper?
- 11) What time do you go to bed?

8. *Teacher:* Now, let's pair up! Work with your partner to create sentences.

Write them down:

1. bed/ I/ make/ my/morning/ the/ in.
2. brush/She/ always/ her teeth.
3. to bed/go/I/ 9 o'clock/ at.
4. lunch/ She / has/ at 12 o'clock/ at school.
5. He/ his homework/ does / in the evening.

III. Conclusion of the Lesson:

1. Reflection:

Teacher: Today, we've covered a lot about daily routines. I hope you now feel confident sharing your own.

2. Feedback and assessment:

Teacher: You all participated actively today, and we learned many interesting things together. I'm happy with your progress! Your marks for today are...

3. Homework announcement and explanation:

Teacher: For homework, please complete exercises 1–3 on page 12 in your Workbook.

That's it for today. Thank you for your hard work! Goodbye, and see you next time!

Lesson Plan for English Language (6th Grade)

Lesson Topic: *My Health*

Communication Domain: Educational

Lexical Focus: Vocabulary related to the topic «Health»

Grammar: Use of the modal verb *should*

Lesson Type: Mixed/Integrated

Materials and Equipment: *Prepare 6* textbook, Audio recordings

Learning Tools: Textbook, multimedia board, handouts, computer presentation

Key Competencies:

1. *Communication in Ukrainian (native) language:* Developing skills to draw parallels and understand how knowledge in one language enriches understanding in another.
2. *Communication in English (foreign languages):* Acquiring the ability to understand, express, and discuss ideas related to health using the target language.
3. *Lifelong learning:* Fostering independent work, information-seeking abilities, and critical thinking to enhance language skills.
4. *Environmental literacy and healthy living:* Recognizing health as a universal value, understanding the importance of personal and public health, and fostering a commitment to leading a healthy lifestyle.

Lesson Outline:

I. Beginning of the Lesson:

3. Greeting and class organization – 1 minute
4. Introducing the topic and objectives – 1 minute

II. Main Part – 38 minutes

III. Conclusion of the Lesson:

4. Reflection – 2 minutes
5. Feedback and assessment of students' activities – 1 minute
6. Assignment and explanation of homework – 2 minutes

Lesson procedure:

I. Beginning of the lesson:

1. Greeting and class organization:

Teacher: Good morning, students! I'm glad to see all of you! How are you? Did you do morning exercises today? What have you had for breakfast?

2. Introducing the topic and objectives

Teacher: I'm glad that all of you are fine! Today we're going to talk about your health and healthy lifestyle. We have to revise the words we've learnt. We'll do some exercises to practice the grammar. We are going to speak a lot and have fun.

II. Main part:

1. *Teacher:* You know there are a lot of proverbs about health and healthy lifestyle. Here are some of them. So, let's continue the beginning of each proverb.

1. An apple a day ...	a) ... makes a man healthy, wealthy and wise
2. A sound mind ...	b) ... keeps the doctor away.
3. Eat with pleasure...	c) ... drink with measure.
4. Early to bed, early to rise ...	d) ... is in a sound body.

2. *Teacher:* You know that it is very important to eat healthy food. Answer the questions, please:

Teacher: 1. Why do we eat? –

Pupils: We eat to live and to grow.

T.: 2. What food is healthy to eat? –

P.: It is healthy to eat fruit, vegetables, dairy products, fish and meat.

T.: 3. What four main food groups do you know? –

P.: They are milk and dairy foods, meat and fish, vegetables and fruit, potatoes and cereals.

T.: 4. What food do vegetarians eat? –

P.: They do not eat meat, but they eat fruit and vegetables.

3. Teacher: It is time to revise grammar rules. What do you know about modal verb «should»? What do we use it for?

4. Teacher: Now I'll give you the card and your task is to end up the sentences with the modal verb should or shouldn't.

We ... drink water.

We... eat fast or junk food.

We ... eat a lot of sugar.

We ... prepare food ourselves at home.

We ... eat at night.

We ... eat at least three times a day.

We... drink cold water.

We ... keep to a diet.

We ... drink much lemonade.

We ... eat vegetables and fruit.

5. Teacher: As you know, we need to do physical activities for healthy lifestyle. What sports do you like to go in for? How often do you do this sport? Why do you think this sport is useful?

6. Teacher: Let's read the magazine article about running and match the photos A-D to the paragraphs 1-3. (Student's Book p.78, ex.1).

7. Teacher: Now choose the correct headings a–d for the paragraphs 1–3. (SB p.78, ex.2).

8. Teacher: The magazine article was very interesting, isn't it? Dear students do you go running? If not, would you like to? Do you think the running is «the perfect sport»?

III. Conclusion of the lesson:

1. Reflection

Teacher: Students, we've discussed so much about health and healthy lifestyle. Hope now you know how to keep yourself fit and healthy.

2. Feedback and assessment:

Teacher: You were all very active and engaged today! We covered a lot of ground and had some great discussions. Here are your marks...

2. Homework explanation (2 min):

Teacher: For your homework, please complete exercises 1–2 on page 58 of your Workbook. That's it for today! Thank you for your hard work. Goodbye, everyone! See you in our next lesson!

Lesson Plan for English Language (6th Grade)

Lesson Topic: *Paralympic Games*

Communication Domain: Educational

Lexical Focus: Vocabulary related to «Sports»

Grammar: Usage of the Present Simple and Past Simple tenses

Lesson Type: Mixed/Integrated

Materials and Equipment: *Prepare 6* textbook, audio recordings

Learning Tools: Textbook, multimedia board, handouts, computer presentation

Key Competencies:

1. *Native/State Language Communication:* Recognizing how learning a foreign language enriches one's native language skills and the ability to discuss complex topics.

2. *Foreign Language Communication:* Developing skills in four main language activities to express thoughts, feelings, and facts effectively in English.

3. *Lifelong Learning Skills:* Working independently with a textbook, analyzing information from different resources, time-management and workspace efficiently, evaluating learning progress, and overcoming communication barriers with motivation and confidence.

4. *Environmental Literacy and Healthy Living*: Emphasizing health as a universal value and encouraging a commitment to maintaining a healthy lifestyle.

5. *Civic and Social Competencies*: Understanding principles of democracy, equal rights of people, well-being, and respect for diverse perspectives.

Lesson Outline:

I. Lesson Opening:

1. Greeting and Class Organization (1 min)

Teacher: «*Good morning, students! I'm glad to see you! How are you feeling today? What's your mood like?*»

2. Announcement of Lesson Theme and Objectives (1 min)

Teacher: «*I'm happy to see you are doing well! Today, we'll talk about Paralympic sports. We'll review vocabulary you've learned, practice grammar, and listen to real-life examples. Let's discover something inspiring together!*»

II. Main Part (38 min):

1. Warm-Up Discussion:

Teacher: «*Do you recognize this symbol? What does it represent?*»

Questions:

- «*What distinguishes the Olympic Games from the Paralympic Games?*»
- «*Did anyone watch the 2022 Winter Paralympic Games? Where were they held?*»

2. Reading Activity:

Teacher: «*Read the text about Paralympic sports and match the photos to the correct sports.*»

3. Comprehension Exercise:

Teacher: «*Review the text again and complete the table below with details from the reading.*»

Sport	Sitting Volleyball	Wheelchair Rugby
Where is it played?		
Equipment needed		
Number of players		
Players on court		

4. Vocabulary Practice:

Teacher: «Locate the highlighted words in the text and select the correct meaning from the options below.»

Word	Options
Medal	a) A type of ball b) A sports prize
Wheelchair	a) A mobility device b) A standing device
Court	a) A place for games b) A seated area
Player	a) A wheelchair user b) A person engaged in a game
Goal line	a) Line for points b) Player count in a team

5. Physical Break (5 min):

Teacher: «Let's take a short break with a video and some light exercises. Please stand up and follow along.»

6. Listening Activity:

Teacher: «We'll watch an interview with Martha Dirksen, a Paralympic athlete. Pay attention to the sports she participates in and her aspirations.»

7. Discussion and Summary:

Teacher: «Answer the following questions based on the interview.»

1. How old is Martha?
2. Where does she play?

3. What is her dream for the future?
4. Who is her sports hero?
5. Where is David Wagner from?
6. Does she play tennis regularly?
7. Does she rest on Saturdays and Sundays?

III. Lesson Closing:

1. Reflection (2 min):

Teacher: «*Today, we've explored Paralympic sports. What inspired you the most? Remember, sports have no limits!*»

2. Evaluation (1 min):

Teacher: «*You were active and engaged throughout. Well done! Here are your grades...*»

3. Homework Assignment (2 min):

Task: «*Work in pairs to create a project. Imagine you're hosting a radio show and interviewing a Ukrainian Paralympic athlete. Gather information, prepare a dialogue, and role-play the conversation.*»

Reference: «*Use Student's Book, p.19 (Project).*»

Teacher: «*Dear students, you did well today! Good for you! See you!*»

На основі узагальнення наукових джерел і аналізу практичних аспектів навчання у закладах базової середньої освіти були розроблені методичні поради, які спрямовані на вдосконалення процесу організації уроку іноземної мови. Їх метою є сприяння формуванню ключових компетентностей здобувачів освіти.

*Методичні поради вчителю щодо підготовки та проведення сучасного
уроку іноземної мови, метою якого є формування ключових
компетентностей учнів*

1. Підготовка до уроку

Під час планування сучасного уроку іноземної мови вчитель має враховувати основні вимоги до його організації:

- Точно визначати мету і завдання уроку.
- Встановлювати тип уроку та забезпечувати зв'язок між усіма його складовими.
- Узгоджувати матеріал уроку з попередніми заняттями і забезпечувати перспективу на майбутнє.
- Добирати найбільш ефективні методи для вивчення й закріплення нового матеріалу, враховуючи поставлені цілі.
- Планувати домашнє завдання, яке за обсягом і формою відповідає індивідуальним особливостям учнів.

2. Організація уроку

Для забезпечення ефективності уроку слід:

- Використовувати різноманітні наочні матеріали та роздаткові засоби.
- Створювати умови для самостійної роботи учнів під керівництвом учителя.
- Залучати здобувачів освіти до самоконтролю і взаємоконтролю під час виконання завдань.
- Виокремлювати складні аспекти теми, пояснюючи їх зрозуміло і послідовно.

3. Зміст і процес навчання

- Розвивати пізнавальні здібності учнів, такі як увага, пам'ять, мислення і мовлення.
- Формувати позитивне ставлення до навчання.
- Виховувати такі якості особистості, як дисциплінованість, охайність і ініціативність.

4. Техніка проведення уроку

- Дотримуватися ритму й темпу заняття, що відповідають особливостям конкретного класу.

– Забезпечувати сприятливу психологічну атмосферу, де панує взаємна повага і підтримка.

– Урізноманітнювати види діяльності, щоб підтримувати інтерес учнів до навчання.

– Використовувати інноваційні методики й технології.

5. Цілі уроку. Кожен урок має охоплювати навчальні, виховні й розвивальні цілі, які разом сприяють формуванню ключових компетентностей учнів.

6. Компетентнісний і комунікативний підхід. Сучасний урок має базуватися на принципах компетентнісного, особистісно орієнтованого й комунікативного підходів, що дає змогу формувати мовленнєві навички для різних ситуацій спілкування.

7. Поступовість і зв'язність. Уроки мають бути логічно пов'язані між собою, а їх цілі – ускладнюватися поступово, формуючи міцні знання та навички.

8. Раціональний добір методів. Відповідно до змісту уроку і рівня підготовки учнів варто обирати ті методи, які забезпечують формування ключових компетентностей.

9. Ситуативні завдання. Виконання учнями компетентнісно орієнтованих завдань має враховувати їхній рівень навчальних досягнень і потенційні можливості.

10. Інноваційні технології. У процесі навчання варто застосовувати сучасні технології, такі як проблемне навчання, інтерактивні підходи та проєктні методи.

11. Дитиноцентризм. Навчання має бути максимально адаптованим до здібностей, інтересів і потреб кожного учня.

12. Мотивація та інтерес. Учитель повинен створювати умови, за яких навчальний процес стає захопливим і мотивуючим для учнів.

13. Співпраця й партнерство. Формування освітнього середовища, де панує творча взаємодія між учнями, учителями та батьками, є запорукою успішного навчання.

Дотримання цих рекомендацій дозволить організувати уроки іноземної мови, що відповідають сучасним вимогам і сприяють комплексному розвитку учнів.

Висновки до розділу 2

Впровадження компетентнісного підходу в навчання іноземним мовам є важливим етапом сучасної освіти, оскільки цей підхід орієнтований на розвиток у учнів не лише знань, а й умінь та навичок, необхідних для успішної комунікації в житті. Зокрема, у навчанні англійської мови для учнів 6 класу це слугує розвитку їхніх мовних компетентностей в контексті практичного використання мови для виконання конкретних завдань. Головне завдання полягає у створенні умов, за яких учні використовують англійську мову для вирішення практичних завдань, що сприяє кращому засвоєнню матеріалу та підвищенню мотивації до навчання.

Методичні розробки уроків, спрямованих на формування ключових компетентностей, забезпечують учнів можливістю працювати в різноманітних комунікативних ситуаціях, що включають як усне, так і письмове спілкування. Завдяки такому підходу діти мають змогу навчитися слухати, говорити, читати і писати не тільки в навчальних умовах, а й у реальному житті. Уроки, орієнтовані на розвиток таких компетентностей, як критичне мислення, розв'язання проблем, співпраця в групі, дозволяють не лише удосконалювати мовні навички, а й формувати важливі життєві вміння.

Завдяки компетентнісному підходу на уроках англійської мови учні вчаться працювати над реальними завданнями, такими як підготовка

презентацій, проведення дебатів або написання есе, що дає змогу розвивати їхні комунікативні здібності, здатність до аналізу та оцінки інформації, а також уміння працювати в команді. Під час виконання різноманітних завдань, учні отримують не лише знання, але й навички, які будуть корисні для них у майбутньому, зокрема в професійному житті.

Таким чином, впровадження компетентнісного підходу у навчання іноземним мовам є важливим кроком до формування всебічно розвиненої особистості. Правильно розроблені методичні матеріали дозволяють ефективно впроваджувати ключові компетентності в процес навчання англійської мови, надаючи учням необхідні знання та вміння для успішного спілкування в умовах глобалізованого світу.

ВИСНОВКИ

Дослідження було присвячено ключовим аспектам компетентнісного підходу в освіті, зокрема його впливу на формування необхідних компетентностей у здобувачів освіти. Оскільки компетентність є важливим освітнім феноменом, з'ясування його ролі та можливостей для ефективного впровадження в навчальний процес стало основною метою цього дослідження. Дослідити поняття «компетентність» у контексті сучасної освіти та її ключові компоненти та значення для розвитку здобувачів освіти.

Було досліджено поняття «компетентність» у контексті сучасної освіти та її ключові компоненти та значення для розвитку здобувачів освіти, було з'ясовано, що компетентність у сучасній освіті розглядається як інтеграція знань, навичок і умінь, які дозволяють здобувачам освіти ефективно діяти в реальних ситуаціях спілкування. Ключові компоненти компетентності включають не лише професійні знання, а й критичне мислення, комунікативні здібності та соціальну відповідальність, що сприяє комплексному розвитку учнів.

Було з'ясовано ролі компетентнісного підходу у сучасній освіті, де він відіграє центральну роль, орієнтуючи навчальний процес не лише на теоретичні знання, а й на здатність учнів застосовувати ці знання в різних практичних ситуаціях. Це сприяє формуванню всебічно розвинених особистостей, готових до активного життя в суспільстві.

Було проаналізовано використання інноваційних технологій (мобільні додатки, онлайн-платформи, інтерактивні методи) у процесі формування ключових компетентностей. Вивчення ролі інноваційних технологій показало, що вони значно покращують ефективність навчання, особливо в контексті розвитку цифрової грамотності, критичного мислення та комунікативних навичок. Мобільні додатки, онлайн-платформи та інтерактивні методи дають учням можливість для самостійного навчання, а також сприяють розвитку навичок роботи з інформацією та спільної діяльності.

Було вивчення специфіки впровадження компетентнісного підходу в навчання іноземним мовам, які полягають у тому, що основна увага приділяється розвитку мовної і комунікативної компетентностей учнів. Це включає не лише засвоєння мовних структур, а й здатність використовувати мову в реальних ситуаціях спілкування, що є важливим для розвитку глобальних компетентностей.

Було розроблено методичної стратегії для впровадження компетентнісного підходу у навчання англійської мови для учнів 6 класу, яка дозволяє забезпечити інтеграцію мовних і комунікативних навичок через практичне застосування отриманих знань. Стратегія включає використання інноваційних методів навчання, таких як проектна діяльність, використання цифрових ресурсів, що дозволяє активно залучати учнів до процесу навчання та сприяє розвитку їхньої здатності до самостійного навчання. Таким чином, завдяки проведеному дослідженню було доведено важливість компетентнісного підходу в сучасній освіті. Впровадження інноваційних технологій, а також адаптація підходу до навчання іноземних мов сприяють більш ефективному розвитку ключових компетентностей у здобувачів освіти. Розробка відповідних методичних стратегій допомагає забезпечити високий рівень мовної підготовки учнів, що відповідає вимогам сучасної освіти.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Коста Дж., Вільямс М. Англійська мова (6-й рік навчання) : підручник для 6 класів закладів загальної середньої освіти (з аудіосупроводом). К. : Лінгвіст, 2023. 160 с
2. Лісова О. В. Modeling the Competency-Based Approach to Foreign Language Teaching in Schools. *Pedagogical Education Theory and Practice*. 2017, Vol. 8, pp.24-28.
3. Редько В., Полонська Т. Компетентнісно орієнтоване навчання іноземних мов учнів 5-6 класів гімназій: прогностичні концепти. *Український педагогічний журнал*, 2020. DOI: 10.32405/2411-1317-2020-1-41-50.
4. Anderson T. *The Theory and Practice of Online Learning*. Athabasca, Alberta : Athabasca University Press, 2016 436 p.
5. Anderson T., Simpson M. Educational technology platforms: What are universities' strategic investments? *EDUCAUSE Review*, 2017. Vol. 52(2), pp.58-68.
6. Barrett B. *Instructed pragmatics in the second language classroom: The role of context*. London : Routledge, 2006. 354 p.
7. Bates A. W. *Teaching in a Digital Age: Guidelines for Designing Teaching and Learning*. Vancouver : BCcampus. 2015. 463 p.
8. Boahin P. Competency-based curriculum: *A framework for bridging the gap in teaching, assessment and the world of work* *International Journal of Vocational and Technical Education Research*, 2018. Vol. 4(2). pp.1-15.
9. Bozkurt A., Sharma R. C. Emergency remote teaching in a time of global crisis due to the CoronaVirus pandemic. *Asian Journal of Distance Education*, 2020. Vol. 15(1), pp.1-6.
10. Brunello G., Schlotter M. Non-cognitive skills and personality traits : Labour market relevance and their development in education and training systems. Bonn : The Institute for the study of labour (IZA), 2011. 173 p.

11. Canale M. From Communicative Competence to Communicative Language Pedagogy. In J. C. Richard, & R. W. Schmidt (Eds.), *Language and Communication*. London : Longman, 1983. pp. 2-14.
12. Canale, M., Swain, M. Theoretical Bases of Communicative Approaches to Second Language Teaching and Testing. *Applied Linguistics*, 1980. Vol. 1(1), pp. 1-47.
13. Chomsky N. *Aspects of the Theory of Syntax*. Cambridge, Massachusetts : The M.I.T. Press, 1965. 261 p.
14. Csapó B. Knowledge and Competencies. In Jos Letschert (ed.): *The Integrated Person – How curriculum development relates to new competencies*. Enschede : CIDREE., 2004. pp. 45–46.
15. De Oliveira M.R., Sant’Anna I.B., Ramos G.S. Open Educational Resources Platform Based on Collective Intelligence. In *Proceedings of the IEEE 4th International Conference on Collaboration and Internet Computing (CIC)*, Philadelphia, PA, USA, 18–20 October 2018, pp. 346–353.
16. DeSeCo The definition and selection of key competencies. Executive Summary. 2005. URL: [https://one.oecd.org/document/EDU/EDPC/ECEC/RD\(2010\)26/en/pdf](https://one.oecd.org/document/EDU/EDPC/ECEC/RD(2010)26/en/pdf) (дата звернення 12.05.2024).
17. Docking R. Competency-based curricula – the big picture. *Prospect*, 1994. Vol. 9(2). pp.11–15.
18. Draft Standard for Learning Object Metadata. IEEE Standard 1484.12.1; Institute of Electrical and Electronics Engineers : New York, NY, USA, 2010.
19. Estebán S.G. Do Video Learning Objects Develop Digital Competence in Teacher Training? *Rev. Electrónica Lingüística Apl.* 2017, Vol. 16, pp.85–102.
20. Freebody P., Muspratt S. McRae D. Evaluating The Le@rning Federation’s online curriculum content initiative. Melbourne : The Le@rning Federation. 2007. URL: http://www.thelearningfederation.edu.au/verve/_resources/freebody_final_report_2007.pdf (дата звернення 02.06.2024).
21. Godwin-Jones R. Using mobile apps for language learning. *Language Learning & Technology*, 2018. Vol. 22(2), pp.5-11.

22. Goh C.C., Burns A. *Teaching Speaking: A Holistic Approach*. Cambridge : Cambridge University Press. 2012. 436 p.
23. Gonzalez G.T., Estrada F.J. How teachers design and implement instructional materials to improve classroom practice. *Intangible Capital*, 2017. Vol. 13(5). pp. 971-1050.
24. Griffin P. *Assessment for Teaching*. Cambridge : Cambridge University Press, 2017. 267 p.
25. Guskey T. R. Mapping the Road to Proficiency. *Educational Leadership*, 2005. Vol. 63 (3), pp. 32-38
26. Hartoyo E., Pratiwi W. A. Investigating the effects of online English language learning on students' motivation. *Studies in Learning and Teaching*, 2020. Vol. 1(1), pp.27-38.
27. Hinkel E. Current Perspectives on Pedagogical Grammar. *TESOL Quarterly*, 2006. Vol. 7, pp.46-49.
28. Hwang W.S., Kim H.S. Does the adoption of emerging technologies improve technical efficiency? Evidence from Korean manufacturing SMEs. *Business Economics*, 2022. Vol. 59(1). pp.1-17.
29. Jack-Richards C. *Communicative language teaching*, New York, USA, 2006. 46 p.
30. Kayi H. *Teaching Speaking: Activities to Promote Speaking in a Second Language*. *The Internet TESL Journal*. 2006. Vol.12. URL: <http://iteslj.org/Techniques/Kayi-TeachingSpeaking.html> (дата звернення 25.10.2024).
31. Khrystych N. Educational Websites as a Means of Forming the Communicative Competency of High School Students in the Course of Studying the Subject “The English Language”. *Professional Education: methodology, theory and technologies*. 2023. Vol. 17. Pp.203-227.
32. Khrystych N. S., Borysova N. V. The problem of choice of traditional and innovative teaching technologies in the process of formation of future English teachers. *Scientific notes of the National University «Ostroh Academy»: series «Philology»*, 2022. Vol. 13 (81), pp.198- 201.

33. Khrystych N. S., Skliarenko O. B. Pedagogical conditions for the formation of communicative competences of future teachers of foreign languages. *Scientific collection «Actual issues of humanitarian sciences»*, 2020. pp.240-250.

34. Knapp M., Risha Z., Gatewood, R. Learning to Love the LOR: Implementing an Internal Learning Object Repository at a Large National Organization. *Med. Ref. Serv. Q.* 2019, Vol. 38, pp.143–155.

35. Knecht P., Janík T., Najvar P., Najvarová V., Vlčková K. Opportunities for problem solving competency development at grammar schools. *Ministry of Education of the Czech Republic study. Orbis scholae*, 2010. Vol. 4(3), pp.37-62.

36. Kuchai O., Kuchai T., Pyrzyk I. Studying the peculiarities of education development in Japan (in terms of primary education). *Science and Education*, 2017. Vol. 25 (5). pp.46-54.

37. Larsen-Freeman D. and Anderson M., *Techniques & Principles in Language Teaching*. Oxford : Oxford University, 2011. 318 p.

38. Leach L. The Role of Authentic Materials in Language Teaching. *TESOL Journal*, 2000. Vol. 9(2), pp. 29-35.

39. Lee K., Kim H. The Instructional Strategies of Competency-Based Curriculum: The Role of Teachers. *International Journal of Pure and Applied Mathematics*, 2018. Vol. 118(19). pp.1237-1252.

40. Lyu B., Lai C. Learners' engagement on a social networking platform: An ecological analysis. *Language Learning & Technology*, 2022. Vol. 26(1), pp.1–22.

41. M. D. Roblyer, Oare Dozier-Henry and Ada P. Burnette. Technology and Multicultural Education: The 'Uneasy Alliance'. *Educational Technology*. 1996. Vol. 36, pp. 5-12.

42. Mejia M. Leveraging Technology to Develop Students' Critical Thinking Skills. *Journal of Educational Technology Systems*. 2023. Vol. 51(2). DOI:10.1177/00472395231166613.

43. Mrowicki L. *Preparing for Life: Competencies in Education*. Portland, Oreg.: Northwest Educational Cooperative, 1986. 469 p.

44. Mulder M. Competence-based Education and Training. *The Journal of Agricultural Education and Extension*, 2012. Vol. 18(3), pp. 305–314. DOI: <https://doi.org/10.1080/1389224X.2012.670048>.
45. Murwa V., Yun H., Kim Y.S. The role of gamification in education - a literature review. *Contemporary Engineering Sciences*, 2014. Vol. 7(29). pp.1609-1616.
46. Nunan D. *Task-Based Language Teaching*. Cambridge : Cambridge University Press, 2004. 436 p.
47. Papastergiou M., Mastrogiannis I. Design, development and evaluation of open interactive learning objects for secondary school physical education. *Educ. Inf. Technol.* 2021, Vol. 26, pp.2981–3007.
48. Reef J.-P. *New Assessment Tools for Cross-Curricular Competencies in the Domain of Problem-Solving*. Final Report of a project ERB-SOE2-CT98-2042. Luxembourg : European Commission.
49. Reef J.-P., Zabal A. Blech Ch. *The Assessment of Problem-Solving Competencies : A draft version of a general framework*. 2006. URL: http://www.diebonn.de/esprid/dokumente/doc-2006/reef06_01.pd (дата звернення 26.05.2024).
50. Renandya W.A., Widodo H.P. *English Language Teaching Today: Linking Theory and Practice*. Switzerland : Springer International Publishing. 2016. 322 p.
51. Richards J. C., Rodgers T. S. *Approaches and Methods in Language Teaching*. Cambridge : Cambridge University Press, 2001. 270 p.
52. Romanovski O. Competence-based approach in education: essence and methods of implementation in the educational process. *Performanțe într-o economie competitivă*, 2020. Vol. 7, pp. 73-81.
53. Romero E.D., Bobkina J. Exploring the perceived benefits and drawbacks of using multimodal learning objects in pre-service English teacher inverted instruction. *Educ. Inf. Technol.* 2021, Vol. 26, pp.2961–2980.

54. Savage L. Literacy through a Competency-Based Educational Approach. Special-Topic Issue: Adult Literacies, 1993. Vol. 27, No. 3, pp.514-520.
55. Savignon S. J. Communicative Language Teaching: Linguistic Theory and Classroom Practice. London : Yale University Press, 2002. 436 p.
56. Schneck E. A. A Guide to Identifying High School Graduation Competencies. Portland. Oreg. : Northwest Regional Educational Laboratory, 1978. 354 p.
57. Schneck E. F. Competency-Based Education: Where Do We Go from Here?. London : Routledge, 1978. 361 p.
58. Seezink A., Poell R.F., Kirschner P.A. Teachers' individual action theories about competence-based education: The value of the cognitive apprenticeship model. *Journal of Vocational Education and Training*, 2009. Vol. 61. pp.203-215.
59. Simpioni M. R., Ostemberg E., Kohls dos Santos P. As tecnologias digitais na educação e nos processos educativos durante a pandemia do COVID 19: Relatos de professores. *Educação Por Escrito*, 2020. Vol. 11 (2), pp.38-59.
60. Švec V. Klíčové dovednosti ve vyučování a výcviku. Brno : Masarykova univerzita. 1998, 246 p.
61. Teo T. Pre-service teachers' attitudes towards computer use: A Singapore survey. *Australasian Journal of Educational Technology*, 2006. Vol. 22(4), pp.511-530.
62. Tribus A C. The communicative functions of language: An exploration of Roman Jakobson's theory in TESOL. *MA TESOL Collection*. 2017, Vol. 723. URL: http://digitalcollections.sit.edu/ipp_collection/723 (дата звернення 09.10.2024).
63. Tuning Educational structures in Europe - European Higher Education Area and Bologna Process. Bologna Process. URL: <https://ehea.info/cid101886/tuning-educational-structures-europe.html> (дата звернення 20.05.2024).
64. Warschauer M. Technology and social inclusion : Rethinking the digital divide. Cambridge : The MIT Press. 2003. 423 p.

65. Weddel M. *Competency-Based Education: A Guide for Educators*. London : Routledge. 2006. 457 p.
66. Weinert F. E. *Concept of Competence: A Conceptual Clarification*. In D. S. Rychen, & L. H. Salganik (Eds.), *Defining and Selecting Key Competencies*. Seattle, WA : Hogrefe and Huber Publishers, 2001. pp.45-65.
67. Westera W. *Competences in education: a confusion of tongues*. *Journal of Curriculum Studies*, 2001. Vol. 33(1), pp.75-88.
68. Wiley D. *Connecting learning objects to instructional design theory: A definition, a metaphor, and a taxonomy*. *Learning Technology*, 2000. V.2830, pp. 1-35.
69. Wong R. *Competency-based English language teaching and learning: Investigating pre-service teachers of Chinese's learning experiences*. *Porta Linguarum*, 2008. Vol. 9, pp.179-198.